

జనకి, కొమల పేరు కథ జన్మ జన్మల మధురగాన! ఆ పీఠాన్ని కట్టిన
 వడ్డీలమధురగా కొమ్మలెరుగొచ్చి కమలయ రూప కట్టిన

ప్రేమభంగం వాసుదేవ శుభ్రం
 యుగలత్రయం

జానకి రామరత్నం

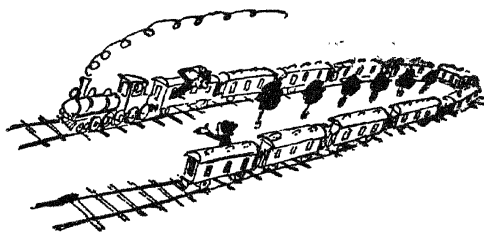

జానకి రామరత్నం
 ప్రేమభంగం వాసుదేవ శుభ్రం
 యుగలత్రయం

33rd Year of Publication

అక్టోబర్ - 1988

‘జగతి’ రైలు, బాబూ అప్పడే వెనక్కి వచ్చేస్తోంది.

—‘సోవియట్ భూమి’ సౌజన్యంతో

‘జగతి’ - 2, కచేరీ రోడ్, మైలాపూర్, పి.టి. 2922, చుద్రాప - 600 004
ఫోన్ : 76697 - పం. చందా రు. 24-00. 2 పం.లకు రు. 45-00. 5 పం.లకు
రు. 100-00. ఓవీక చందా రు. 300-00. విదేశాలకు 2 పం.లకు రు. 100-00

ముఖచిత్రం : మీరా నాయర్ ‘నలాం బొంబే’ హీరో

నిమ్మ తొనలు

వ్వామగారూ, మీరు స్కూటర్ యిస్తానని చెప్పి అరునెలలయింది. ఇదేం బాగాలేదండీ - ఇలాగైతే మీ అమ్మాయిని పుట్టింటికి పంపేయాల్సి వుంటుంది - అన్నాడు శ్యామల్రావు. 'బెదిరిస్తున్నావా, నాయనా? నేను కొనిస్తానన్నది సైకిలు - స్కూటరు కాదు' - అని బింకంగా సమాధానం చెప్పాడు మామగారు.

— బి జేసుదాను
కొండవల్లి

పార్వతి, పగలు అఫీసులో పని చేసేటప్పుడు మనసునిండా నీవే ఉంటావు. కలం ముందుకి సాగదు - ఎంతో వర్క్ పెండింగ్ లో ఉంటుంది - అని చెప్పుకున్నాడు పార్కులో పార్వతి ఫ్రెండ్ దేవదాసు.

'నేనో ఉపాయం చెప్పనా?' - అడిగింది పార్వతి.

చెప్పమన్నాడు దేవదాసు.

'పెండింగ్ తప్పించేందుకు డిపెండింగ్ తప్పదు. అంచేత, మీ వాళ్లతో మాట్లాడి ముహూర్తం పెట్టించు' - అని విజెకలో తేల్చింది పార్వతి.

— కె రామకృష్ణ
రేపల్లె

నాన్నారూ, నాకు వెయ్యి నొప్పిగా ఉంది - వాచీ కొనరా? - అని తండ్రిని అర్థించాడు తనయుడు.

'వెయ్యి నొప్పిగా ఉంటే, డాక్టరు గారికి చూపించుకో - అంతగాని వాచీ ఎందుకురా?' - తెలుసుకోగోరాడు తండ్రి ప్రకాశరావు.

'మీరు కంటినొప్పికి కళ్ళజోడు వాడటం లేదా? అందుకే!' - తడుముకోకుండా చెప్పాడు తనయుడు శంకర్.

— కె నాగేశ్వర్రావు
నర్సారావుపేట

మీ బైలరింగ్ షాపు బట్టలు కుట్టడంలో ప్రత్యేకత పొందిందట? - అడిగాడు వామనరావు.

'అవును, సార్' - షాపు యజమాని సోమేశ్వరం హాసవదనంతో చెప్పాడు.

'ఏమిటా ప్రత్యేకత?'

'మీ బట్టలుకుట్టి, మీకు యిచ్చే యడం ప్రత్యేకత కాదా, సార్? క్లాత్ కాజేయకుండా, పోయిందనకుండా యిచ్చేస్తాం.'

— సెల్వి
నందిగామ

నువ్వొక్కడివే యిన్ని
ఎలా వేశావురా - నాకర్థం
గాకుండా ఉంది' - అన్నారు లెఖ్యల
మేస్తారు, గోపీతో
నేనొక్కడినే కాదండీ - మా
నాన్న కూడా నా కు సా యం వేశా
డండీ' - అని చెప్పుకున్నాడు గోపీ.
—వైవి రమణ
వీరాల

శ్రీ అడవాళ్ళు గోళ్ళు ఆ విధంగా
ఎందుకు పెంచుకుంటారు?
భయపెట్టే ఆ గోళ్ళ చాలక, వాటికి
రంగులొకటి. పొడుగుగోళ్ళ అడవిలని
నేను భస్తే పెళ్ళి చేసుకోను - అని తన
సువర్ణాభిషేచయం వెలిబుచ్చాడు
కేశవరావు, మిత్రుడు నారాయణ
మూర్తితో.
'పెళ్ళి చూపులప్పుడు ఎంతో
బుద్ధిమంతురాలిలా కనిపించి, పెళ్ళ
యొక గోళ్ళు పెంచుకుంటే ఏం చేసా

వోయ్ - విడాకులిస్తావా? అసలీ
గోళ్ళు ఎందుకు పెంచుకుంటారో
తెలుసా?' - అని అడిగాడు నారాయణ
మూర్తి, ఆ విషయమై తను ఎంతో
పరిశోధన చేసినట్టు!
తెలియదన్నాడు కేశవరావు బిక్క
మొహం పెట్టి.
'చెప్పిన మాట వినని భర్తని
రక్కెందుకు!'

—కె శేఖర్ బాబు
మైలవరం

డాక్టర్, మీరు చెప్పినట్లుగానే
రోజూ ఉదయం రెండు పెగులు
తీసుకుంటున్నాను. అయినా నీరసం
తగలేదు - అన్నాడు శంకర్, డాక్టరుతో
'నేను తీసుకోమన్నది పెగు
కాదయ్యా, బాబూ, ఎగ్గు....' మొట్టే
కున్నాడు డాక్టరు.

—వి కాత్యాయని
కాకినాడ - 3

జి. పుల్లారెడ్డి

స్వచ్ఛమైన నేతి మిఠాయి

హైదరాబాదు

ఫోను: 230833

కర్నూలు

ఫోను 20288, 21445

పాఠకులతీర్పు

చందూర్ గారికి : నమస్కారములు ....మొదటి పేజీ నుంచి చివరి పేజీ దాకా, పరిసరాలను మరిపించి చదివింపజేసే ప్రతిక 'జగతి'.... 'నంసారమునకు వీపులు తిప్పిన వారే యోగులు' అని గోపాల రెడ్డి గారు ఎంతో గొప్పగా చెప్పారు.

—వై సుధాకర బాబు
మోపిదేవి

ప్రియమయిన చందూర్ దంపతులకు : నమస్తే....మీ అనుభవాల్లో, ఆనందాల్లో, అనుభూతుల్లో మేమూ భాగం పంచుకుంటూనే ఉన్నాం - మీరెక్కడికి వెళ్ళినా మీ వెంట మేమూ తిరుగుతున్న అనుభూతిని పొందుతున్నాం....మాలతిగారికి జరిగిన నిరాడంబరమైన సన్మానం చదివి పులకించాం. అర్పాటం, కీర్తి కాంక్ష లేకుండా, ఆ సన్మానం చేసిన వారు అభినందనీయులు. అంత హుందాగా సన్మానాన్ని అందుకున్న మాలతిగారు ధన్యులు. దీన్ని ఆదర్శంగా ఎంత మంది తీసుకోగలరో వారు బుద్ధిమంతులు. శుభాకాంక్షలతో....

— శర్వాణి

హుల్లి - 20

చందూర్ గారికి : మౌలానా అజాద్ గురించి వ్రాసినది, ఆ ముఖచిత్రమూ 'జగతి' - జూలై 1988) రెండూ

బావున్నాయి. 'వీపు' విషయం చెబుతూ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు 'నీ కాగడాను నెత్తురు చమురుతో వెలిగించుకో; నీ దేహాన్ని నీ ప్రాణాన్ని దీపపువత్తిగా పేసుకో, నెమ్మదిగా నీ వీపును చూస్తూ, ప్రజలే అనుసరించి వస్తారు - అని ఎంతో చక్కగా చెప్పారు. 'ప్రతి గురువారం' సీరియల్ ఆదర్శవంతంగా, అసక్తిజనకంగా ఉంది.

—నీ నాగేశ్వరరావు
సికింద్రాబాదు-3

చందూర్ గారికి హృదయపూర్వక నమస్కృతులు. మీ అధ్వర్యాన వెలువడుతున్న 'జగతి' మాస ప్రతికను ఇటీవల చూడటం తటస్థించింది. ఇంత చక్కటి ప్రతిక మీరు నడపుతున్నారని యింతదాకా నాకు తెలియదు. నేటి ప్రతికలకు, పూర్తిగా భిన్నమైనది 'జగతి' అతి సుందరంగా తీర్చిదిద్దటమేగాక, కొన్ని శీరికలవైతే పాఠకులు మళ్ళీ మళ్ళీ చదివే ప్రతికగా రూపొందించారు. ఇంత మంచి ప్రతిక గురించి యిన్నాళ్లు తెలుసుకో లేకపోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. 'నిమ్మ తొనలు' నుండి 'డైరీ' వరకు ప్రతి శీరిక వైశిష్ట్యాన్ని పెంచేదే!

—కమల్ హాసన్

తెనాలి - 1

ప్రాచీన సాహితీ

నిగమ సుభాషితా భగవదా నిష్ఠలు గల్గిన యట్టి పండితుల్
మగువల పొందు నింద్యమని మాటికి వార్తలు వెప్ప నేర్పరుల్
జగమున నెవ్వడోపు విల సత్కరువింద మణిప్రభా ధగ
ద్దగిత కలాప రమ్యవనితా జఘనంబు బరిత్యజింపగాన్

-భర్తృహరి

వెప్పంగ జూచు, జూచి, ముఖాంబుజము దెన
దప్పక చూచును, జెప్ప నోరు
పోక నిల్చు, సుపాయములు మతిందు, మతించి,
నేర్చుదేలేక నిట్టార్చువుచ్చు.
నుండరామిని జెప్ప నూహించు, నూహించి
పురమునకని యర్థముననె నిల్చు,
ననసూయ జూచు, బ్రయంపద జూచు, నా
మేనకాత్మజ జూచు, మీదు జూచు,
దరుణి దెన మోహలత యీడ్వ బురము దెనకు
కార్యలత యీడ్వ రెండు వంకలకు జనుచు,
భావ్యమిది యని కార్య మేర్పఱుప లేక
నుల్ ముయ్యాల లూగె భూవల్లభునకు

పిల్లలమర్రి 'శాకుంతలమ్'

కోతుల నేలీ నాడవని కోవిదు లెన్నగ వింటి నేనయో
కోతిగ నుంటి నన్నిటుల గొబ్బున సేవకుగా నొనర్చి నం
ప్రీతిగ బ్రోవు మంటి నిలుపేదల బ్రోదిగ సాకు బెల్ల బ్ర
భ్యాతియ కాదె యంచు మనసా హరిపాదము లాశ్రయింపుమా

—మానన బోధ శతకం

పాతికేళ్ల నాటి పిక్చర్

సాహిత్యం, సామాజిక జీవితం, సాంస్కృతిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం

సోవియట్ చిత్రం

‘ఉజ్వల సంవత్సరాలు’

అంతరాతీయ ఫిలిమ్ ప్రదర్శనోత్సవాలలో - 1961లో జరిగిన 14వ కాన్స్ పెస్టివల్ లో - ‘ఉజ్వల సంవత్సరాలు’ అనే సోవియట్ చిత్రం ఉత్తమమైనదిగా పేర్కొనబడిందంటే, అది ఆకస్మికంగా జరిగినది కాదు. ఆ చిత్రం వెనక ఒక అసాధారణమైన కథ ఉంది. 18 సంవత్సరాల క్రితం, ఈ చిత్రానికి స్క్రిప్ట్ రాసిన ‘అలెగ్జాండర్ డోన్ జెంకొవ్’ ఒక ప్రముఖ నిర్మాత. అయితే, తను తయారు చేసిన చిత్ర కథను తెరకెక్కించే అవకాశం ఆయనకు లేకపోయింది. ఈ చిత్ర నిర్మాణం తలపెట్టడానికి ఆరేళ్ల క్రితమే ఆయన మరణించారు. వ్యక్తి కైతే మరణంగాని కళాకారుని సృజనాత్మక కృషికి మరణం లేదు. ‘డోన్ జెంకొవ్’ చనిపోయిన ఒకటిన్నర సంవత్సరాలకు, ఆయన రూపొందించిన ‘సాగర గీతం’ పిక్చర్ విడుదల అయింది - ఆయన భార్య జూలియా ఆ చిత్రాన్ని పూర్తి చేసింది. ‘సాగర గీతం’ విడుదలైన రెండేళ్లకు జూలియాయే ‘ఉజ్వల సంవత్సరాలు’ స్క్రిప్ట్ వెలికితీసి, నిర్మాణం ప్రారంభించింది. ఆ చిత్రం మరుపురాని ఒక

దృశ్యకావ్యంగా ప్రేక్షకుల నాకట్టు కుంది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలాన్ని గుర్తుచేసే ఈ పిక్చర్ లోని వివిధ పాత్రలు ప్రాణాపాయ పరిస్థితులకు, ఘోర ప్రమాదాలకు, భయంకర దారిద్ర్యానికి గురి అవుతాయి. నరరూప రాక్షసుల వికర నృత్యం ఒకవైపు, అకలిమంటల హాహాకారం మరొకవైపు. నిర్వాక్షిణ్యానికి రక్తపాతానికి లోనైనప్పటికీ, ఈ ‘యుద్ధచిత్రం’ శాంతిని కాంక్షించే మానవాత్మలోని దయా గుణాన్నీ సౌందర్య దీప్తిని విశ్వమానవ శ్రేయాన్ని ఉద్విగ్నతతో కీర్తిస్తుంది. సామాన్య యుద్ధ చిత్రాలవంటిది కాదిది. అత్యపరిశీలనగా, మనోగతంలా స్వగతంలా చిన్న చిన్న సంఘటనలూ నవ్వు వేశాలూ ద్వారా యుద్ధరాక్షసికి గల భయంకరాకృతిని మనకి వెల్లడిస్తుంది. అనాటి సోవియట్ ప్రజాజీవితానికి అద్దం వంటిది ఈ చిత్రం.

—‘జగతి’ - అక్టోబరు 1963.

విజ్ఞాన మనే దీప్తిపం పెరిగిన కొద్దీ, ఆశ్చర్యమను తీరరేఖ కూడా దానితో సహజంగా పెరుగుతుంది.

—రాల్ఫ్ సాక్లాన్.

జగతి - అక్టోబరు 1988

పెన్నెల తెలుటలు

‘కథాంజలి’

త్రిమూర్తుల అశీర్వాద బలంతో బయలుదేరి నేను సరాసరి శ్రీ డి. దేశికాచారి వద్దకు వెళ్ళాను. ఆయుర్వేదాశ్రమానికి వారు అధిపతి. నేను పత్రికను పెట్టబోతున్నట్టు వారికి చెప్పాను. వా తప్ప ల్యం తో వారు తొమ్మిది రూపాయలకు ఒక చెక్ ను, ఒక అడ్వర్టైజ్ మెంటు బ్లాక్ ను నాకు యిచ్చి ‘నా సహాయం నీకు ఎప్పుడూ ఉంటుంది’ అంటూ అభయహస్త మిచ్చారు. ఎక్కడికి పోయినా యిలాంటి అదరాభిమానాలు లభించడంతో నాకు ఏనుగు బలం వచ్చింది. ఆ ఊపుతోనే నేను కేసరి కుటీరంకు సంబంధించిన డాక్టరు శేషగిరిరావు వద్దకు వెళ్ళాను. వారు నా ఆశయం పట్ల సానుభూతిని వెల్లడించి ఎనిమిది రూపాయలు, ఒక అడ్వర్టైజ్ మెంట్ బ్లాక్ ను యిచ్చారు. అక్కడినుంచి శ్రీ గూడవలి రామ బ్రహ్మం వద్దకు వెళ్ళాను. అప్పుడు వారు ‘బాల యోగిని’ చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. తమ చిత్రం తాలూకు అడ్వర్టైజ్ మెంటు బ్లాక్ ను పది రూపాయల కొక

చెక్ ను యిచ్చి, వారు నా ఉత్సాహాన్ని అతిశయింప జేశారు.

— రాఘవాచారి
స్వర్ణోత్సవ సంచికలో

మొదటి జ్ఞాపకం

అది 1945 సంవత్సరం. కిర్తి శేషులు. శ్రీ వెళ్ళపిళ్ళ వేంకట శాస్త్రి గారు మద్రాసు ప్రభుత్వం చేత ప్రభుత్వ ఆస్థాన కవిగా నియమింపబడ్డారు. ఆ సందర్భంలో విజయవాడలో పెద్దఎత్తున అభినందన సభ జరిగింది. శ్రీ కాటూరి వేంకటేశ్వర రావుగారు దానికి సారథులు. అదే సందర్భంలో పాండవోద్యోగ నాటక పోటీలు జరిగినవి. పోటీలు గుంటూరు లో జరిగినవి. ఆ పోటీల కార్యక్రమాన్ని నడిపించే బాధ్యత నాకు అప్పగించబడింది. ఆ పోటీలలో శ్రీ పీసపాటి నరసింహమూర్తి గారు ఉత్తమ కృష్ణ పాత్ర ధారిగా నిరయింపబడ్డారు. అదే సందర్భంలో ధూళిపాళో వారికి కూడా ఉత్తమ పాత్రధారిగా మన్నన లభించింది. అభినందన సభల సందర్భంలో గూడా విజయవాడ గాంధీ హైస్కూలు

భవనంలో పాండవోద్యోగ నాటక ప్రదర్శన జరిగింది. వేలకొలది ప్రేక్షకులు ఆ నాటకాన్ని తిలకించి ఆనందించారు. అభినందన సభకు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి, వేలూరి శివరామ శాస్త్రిగారి వంటి ఉద్గ్రంథ పండితులు శ్రీ వేంకట శాస్త్రిగారిని పల్లకిలో కూర్చోబెట్టి తాము ఆ పల్లకిని మోసుకుంటూ సభాస్థలికి తీసుకొని వచ్చారు. అది ఒక మధురస్మృతి. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఒక మరపురాని ఘట్టం. మొదటిసారి దాశరథిని అదే సందర్భంలో నేను చూచాను..... అభినందన సభ సందర్భంలో దాశరథి చదివిన పూజా పంచకంలో నుండి ఒక్క పద్యాన్ని ఉదహరిస్తాను. కవిత తెలుగు ప్రజకు కడు దగరవుటకు - మీరు వేసి నట్టి భూరి కృషికి - యావ దాంధ్రజాతి అంజలి ఘటియించె - వెళ్ళ పిళ్ళ మాట చెల్లదెవట.

— వేమూరి అంజనేయశర్మ
'నవంతి' లో

కోహినురు

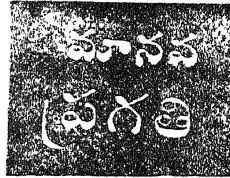
కోహినురు సుమారు 1000 సంవత్సరాల పాతది. ఇది 1309 వరకు మళ్ళరాజు వద్ద ఉండేది. దీనిని అల్లాఉద్దీన్ ఖిలజీ తమ వశం చేసుకున్నారు. పర్షియన్ రాజైన నాదిరా లాహోర్, ఢిల్లీ దండెత్తి నప్పుడు మొట్ట మొదటగా దోచు

కున్నది అతి పెద్దదైన కోహినుర్ వజ్రం. దీని బరువు 186 కారెట్లు. 'కోహినుర్' అంటే పరియన్ భాషలో 'కాంతి కొండ'. దీనిని బ్రిటిష్ వారి వివరగా తమ వశం చేసుకొని బ్రిటిష్ మకుటంలో పెట్టుకున్నారు. 1736 వరకు భారతదేశంలోని గమనిత ప్రపంచానికి వజ్రాలు సరఫరా చేస్తు వచ్చాయి. శతాబ్దాలుగా సూరత్ లోన గుజరాత్ లోని నలాన్ పూర్ లోను హైదరాబాదు వజ్రాలను మెరుగుపెట్టడంలో సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నారు. ఇప్పటికీ కూడా వారు పంశ పారంపర్యంగా వచ్చే పద్ధతినే వాడతారు. భారతదేశం ఇప్పటికీ వజ్రాలను కోయడం నగిషీ పెట్టడంలో ఒక ప్రముఖ పాత్రను వహిస్తోంది..... మహ్మద్ గజనీ అసాన చరిత్రకారుడు ఉబ్ బీన్ మఘరాలోని దేవాలయం లోని మూర్తులు పూర్తిగా బంగారంతోనే తయారుచేశారని, అవి ఐదు అడుగుల ఎత్తులో ఉండేవని అందులో ఒక దానిలో 50వేల దీనార్ల జాతి రత్నం అమర్చబడి ఉందని, మరోదానిలో 400 మిస్కల్స్ ఖరీదైన పచ్చరాయిని పొదిగారని, వేరొక దానిలో పాదాల దగర మాత్రమే 4 లక్షల మిస్కల్స్ ఖరీదుచేసే బంగారం ఉందని వ్రాశారు.

— ఉషా జాన్

'సైనిక సమాచార' లో

కోస్ట్ గార్డ్

ఇండియన్ ఎయిర్ లైన్స్ నుండి అదైకు తెచ్చిన రెండు ఫోక్లర్ ఫ్యెండ్ షిప్ (యఫ్-27) విమానాలతో మొట్టమొదటి కోస్ట్ గార్డ్ సముద్ర నిఘా (రికనియెసెన్స్) స్క్వాడ్రన్ ను 1983 జూలై 30న కలకత్తాలో ప్రారంభించారు. అతి త్వరలోనే యఫ్-27 పై లక్షలు మార్పు చేశారు. ప్రారంభమయిన నాటి నుండి ఈ స్క్వాడ్రన్ వివిధ కార్యక్రమాలను విజయవంతంగా నిర్వహించి ఇప్పటి వరకు 4000 గంటల కాలం ప్రయాణించింది. యఫ్-27 విమానాలు మొట్టమొదటి వైనప్పటికి ఇవి ప్రత్యేకమైన గ్రహణ యంత్రాలను లేకుండా సముద్ర పరిశీలనకు కంటి దృష్టి మీదనే ఆధారపడి పనిచేశాయి. కాని 360 డిగ్రీ సముద్ర నిఘా రాడార్, ఓమేగా నావిగేషన్ సిస్టమ్, ఇన్ ఫ్రారెడ్ లైన్ స్పాన్స్, ఎరియల్ ఫోటోగ్రఫిక్ ఎక్స్ ప్లెంట్ ఇతర సెన్సిటివ్-రెస్ట్రక్చర్ పరికరాలను కలిపి డోర్నాయర్ విమానాలను కోస్ట్ గార్డ్ లో ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా కోస్ట్ గార్డ్ తన ప్రత్యేక

బాధ్యతలను నిర్వహించడంలో కొత్త పంథా సంతరించుకొన్నది. 1986 మే 4న ఆరురు పైలట్లు, ముగ్గురు నావిగేటర్లు, తొమ్మిడుగురు టెక్నికల్ సిబ్బందిని డోర్నాయర్ కంపెనీలో శిక్షణ నిమిత్తం జర్మనీకి పంపించడంతో డోర్నాయర్ విమానాలను కోస్ట్ గార్డ్ ప్రవేశపెట్టే కార్యక్రమం మొదలయ్యింది. వైమానిక సిబ్బందిని కొత్త విమానాలకు మార్పిడి చేయగా ఇంజనీర్లకు అత్యంత ఆధునిక ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలను నిర్వహించడంలో శిక్షణ ఇచ్చారు. మొదటి రెండు సముద్ర నిఘా డోర్నాయర్-228 విమానాలను జర్మనీలోని మ్యూనిచ్ వద్ద 1986 జూలై 7న లాంఛన్ ప్రాయంగా మనకు అందించారు. అరేబియా సముద్రం, పాక్ బేజెంగాల్ సముద్రం, అండమాన్ నికోబార్ సముద్ర ప్రాంతాలలో కోస్ట్ గార్డ్ తమనొకా వైమానిక బలంతో గట్టి తిరుగుతూ నిఘా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తుంది. భారత సముద్ర ప్రాంతాలలో అక్రమంగా ప్రవేశించిన 42 విదేశీ పిప్పింగ్ డాలర్లను పట్టుకొన్నారు. కోస్ట్ గార్డు ప్రధాన కార్యాలయం ప్రస్తుత

తం న్యూఢిల్లీలో ఉంది. బొంబాయి, మద్రాసు, హార్ద్యల్లయిలలో ప్రాంతీయ కార్యాలయాలున్నాయి. ఎనిమిది సముద్రతీరరాష్ట్రాల ప్రధాన భూభాగం లోను, అండమాన్ నికోబార్ దీవుల లోను కోస్ట్ గార్డ్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలన్న దీర్ఘకాల పథకం ప్రకారం వాడినార్, పోర్ బందర్, డమన్, గోవా, కొచ్చిన్, మండపం, హలియా, కాంప్ బెల్ బేలలో కోస్ట్ గార్డ్ జిల్లా కార్యాలయ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయ బడాయి. విశాఖ పట్టణము, అండమాన్ నికోబార్ ద్వీపాలలోని డిగ్లూర్ లలో త్వరలో జిల్లా కార్యాలయ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తారు. కోస్ట్ గార్డ్ అత్యంత వైవిధ్యం గల వివిధ బాధ్యతలను నిర్వహిస్తున్నది. అందువలన వివిధ రకాల కార్యక్రమాలను నిర్వహించడానికి అనువుగా కోస్ట్ గార్డ్ సిబ్బందికి తదనుగుణంగా శిక్షణ ఇచ్చి సామర్థ్యాన్ని, నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించారు.

గాంధీ స్మారక కేంద్రం

అమెరికా రాజధాని నగరమైన వాషింగ్టన్ లో మహాత్మాగాంధీ స్మారక విహ్నం ఏర్పాటుకు అమెరికన్ కాంగ్రెస్ 1948లో అనుమతి నిచ్చింది. భారతీయ సంతతివారు దానికి తగిన నిధులు సమకూర్చుకోలేక పోవడంతో ఆ అనుమతికి ఆ తర్వాత, కాలం చెల్లిపోయింది. కాగా వాషింగ్టన్ లో గాంధీ స్మారక విహ్నం ఏర్పాటుకు ఇప్పుడు మరో కసాఅమెరికాలో పెద్దరి

యొత్తున ప్యయత్నం మొదలైంది. 'ఎండర్ యుద్ధ నాయకులకు స్మారక మందిరాలను కలిగివున్న అమెరికా రాజధానిలో ఒక శాంతిదూతకు కూడా స్మారక విహ్నం నిర్మించవలసి వుంది' అని 75 మంది అమెరికన్ కాంగ్రెస్ మెంబర్స్ ఇటీవల పంపిన వర్తమానంలో పేర్కొన్నారు. వాషింగ్టన్ డి.సి. లోని ప్యభుత్వ భూమిలో 'గాంధీ మెమోరియల్' నిర్మాణానికి తిరిగి అనుమతింపే చట్టం చేయాలని పలువురు విజ్ఞప్తి చేశారు. మహాత్మాగాంధీకి, ఆయన సిద్ధాంతాలకు సారకవిహ్నంగా వుండే ఒక మెమోరియల్ ఏర్పాటువల్ల అమెరికా రాజధానిని ఏటా సందర్శింపే లక్షలాదిమంది బాలబాలికలకు ఎంతో పేరణ కలుగుతుందని గాంధీ మెమోరియల్ కోసం నూతన చట్టాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్న డెమోక్రాటిక్ పార్టీకి చెందిన కాంగ్రెస్ సభ్యుడు మేర్విన్ ఎం. డిమల్లీ అన్నారు. 'ప్రపంచంలోని అనేక ప్రాంతాలలో జాతికలహాలు కధిమై, వివిధ దేశాలు ఆయుధాల పైన పెద్దమొత్తాలను ఖర్చు చేస్తున్న కాలంలో గాంధీ సందేశాన్ని, చైతన్యాన్ని పదిలపరచుకొనవలసి వుంది' అని ఆయన పేర్కొన్నారు. కాంగ్రెస్ సభ్యుడు డిమల్లీ ప్రతిపాదిస్తున్న చట్టం ప్రకారం అమెరికా ప్రభుత్వానికి ఎట్టి ఖర్చు లేకుండా వాషింగ్టన్ నగరంలో గాంధీ స్మారక కేంద్ర నిర్మాణం పూర్తవుతుంది. అమెరికాలోని రాజకీయ విద్యకు సంబంధించిన భారత - అమెరికన్ ఫోరం వారు ఈ మెమోరి

యల్ నమూనా రూపకల్పన, నిర్మాణం బాధ్యతలను స్వీకరించారు.

ఆస్థాన కవి

పచ్చే సెప్టెంబరులో హోవర్డ్ నెమెరోవ్ అమెరికా ఆస్థాన కవిగా పదవీ స్వీకారం చేయనున్నారు. గత మూడేళ్లలో అమెరికా ఆస్థానకవిగా నియమితులైన వారిలో మూడవ వ్యక్తి నెమెరోవ్. మొట్టమొదటి ఆస్థానకవి రాబర్ట్ పెన్ వారెన్ ; రెండవ ఆస్థాన కవి రిచర్డ్ విల్సన్ ; సెప్టెంబరులో విల్సన్ పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత ఆయన స్థానంలో నెమెరోవ్ పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరిస్తారు. అమెరికా ఆస్థాన కవిగా నెమెరోవ్, లైబ్రరీ ఆఫ్ కాంగ్రెస్ కు సాహిత్య కార్యక్రమాల విషయంలో సలహా లిస్తారు. లైబ్రరీ 'అర్కైవ్స్' లో పదిలపరచేందుకు కొత్తగా మరొకొందరు రచయితల కవితలను, ఇతర సాహిత్యాంశాలను సిఫారసు చేస్తారు. తన ఏడాది పదవీ కాలంలో ఆయన ఒక బహిరంగ కవిత్వాగనాన్ని, మరో బహిరంగ ఉపన్యాసాన్ని కూడా చేస్తారు. 68 ఏళ్ల నెమెరోవ్ ప్రసిద్ధ కవి మాత్రమే కాదు, అయన నవలాకారుడు, వ్యాసకర్త, విమర్శకుడు కూడా. సెయింట్ లూయీస్ లోని వాషింగ్టన్ యూనివర్సిటీలో ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసర్ గా ఆయన 20 ఏళ్లపాటు విశిష్టమైన సేవల నందజేశారు. ప్రస్తుతం ఆయన 'లాంగ్వేజ్ అండ్ లిటరేచర్' అనే

ఒక సెమినార్ లోను, పద్యరచనా సంబంధితమైన ఒక గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులోను బోధన జరుపుతున్నారు. ఆస్థాన కవిగా వుండే సమయంలో కూడా ఆయన బోధనను కొనసాగిస్తారు. ఆస్థానకవి పదవిలో ఏడాదిపాటు కొనసాగినందుకుగాను నెమెరోవ్ కి 35 వేల డాలర్ల మొత్తం లభిస్తుంది.

విజయ గౌడ

ప్రకాశం జిల్లా ఓలేటివారిపాలెం గ్రామానికి చెందిన గుత్తా లక్ష్మీ నారాయణ కుటుంబం ఒకప్పుడు బాగా ఉన్న కుటుంబమే. అయితే దీర్ఘకాల వరాభావ పరిస్థితులవల్ల పరిస్థితి విషమించి వారికి కొంచెం కొంచెంగా, నమ్మకున్న నేలనే అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. చివరకు 5 ఎకరాల మొట్ట భూమి మిగిలింది. దాన్లో కూడా వేసిన జొన్న పంట గోరుమట్టుపై రోకటి పోటు అన్నట్టుగా గింజదళలోనే రాలి పోయింది. దీనికి పులిమీద పుట్టలాగా కుక్కకరచినందుకు తీసుకున్న యాంటీరాబీస్ ఇంజక్షను వికటిం చడంవల్ల లక్ష్మీనారాయణకు రెండు కాళ్లు చచ్చుపడిపోయాయి. తన జీవితం అంతటితో ఆఖరనుకున్నాడు. కానీ అతని పరిస్థితి గాంచిన విలేజి డెవలప్ మెంట్ అఫీసర్ ఒక చిల్ద్ర దుకాణాన్ని ప్రారంభించడానికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయంకోసం ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు చేసుకోమని సలహా ఇచ్చాడు.

తత్ఫలితంగా పెట్టుకున్న దరఖాస్తును 'కొండపి' బి.డి.ఓ. పరిశీలించి రూ. 10,000/- లు మంజూరు చేశాడు. ఈ మొత్తాన్ని సానిక భారతీయ స్టేట్ బ్యాంకువారు రూ. 3000/-లు రాయితీ, రూ. 2000/-లు మారిన్ మొత్తాలతో కలిపి మొత్తం రూ. 10,000/- లకు సెప్పెంబరు 1985 తర్వాత మూడు విడతలుగా జారీచేశారు. ఈ మొత్తంలో లక్ష్మీ నారాయణ తన గ్రామంలో పవారి దుకాణాన్ని తెరిచి క్రమంగా దాన్ని అభివృద్ధి చేసి ఫ్యాన్సీ వస్తువులను కూడా అమ్మర్చాడు..... 1985 మే నెలలో ఆ గ్రామం మండల పృథాన కేంద్రంగా అవతరించింది. దానితో బయటి వ్యక్తులు

కూడా ఉద్యోగ రీత్యా ఈ గ్రామానికి వచ్చి స్థిరపడటం ప్రారంభించారు. అదను చూసి లక్ష్మీనారాయణ తన దుకాణంలో అదనంగా స్టేషనరీ, శీతల పానీయాలను కూడా వేర్పాడు. అతని రోజు వారీ అమ్మకాలు రూ. 250/- నుండి రూ. 300/- ల వరకు చేరుకున్నాయి. దీనివలన లక్ష్మీ నారాయణ బ్యాంకు రుణాన్ని సకాలంలో తీర్చివేయగలిగాడు. అంతేకాక తన ఆదాయంతో తన మెట్టభూమిలో ఒక బావిని త్రవ్వించి 3 ఎకరాల్లో వేరుశనగలు, మిగిలిన 2 ఎకరాల్లో యూకలిప్టస్ వేశాడు. ప్యస్తుతం పంట వేతికి బాగానే అందుతున్నది. పైగా ప్యభుత్వంవారి వికలాంగ భృతికూడా అందుతున్నది.

✽

ముస్తాబులో మార్పు!

పరిశ్రాత్త ఆకర్షణీయమైన పీనాలలో

లోర్

ఉచిత వైద్య సలహాకు ఈ కూపను పూర్తిచేసి మీ డాక్టర్ వద్దండి.

కేసు: _____

చిలాపేరు: _____

_____ PIN.

బాధారహిత ప్రకృతి నిద్రమయన ఆరోగ్యమును స్రీలకు 80 సంవత్సరములుగా ఇచ్చుచున్నది.

చిహ్నం:

హిరణ్మయ జనరల్ హోస్పిటల్, చెన్నై

చెన్నై - పశ్చిమ బెంగాల్

కేసరి కుటీరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు - 4

కొత్త పుస్తకాలు

‘నా రాట్న చక్రం’ - (అనుభవాలూ, జ్ఞాపకాలూ). రచన : తల్లా ప్రగడ ప్రకాశరాయడు. ప్రచురణ : గాంధేయ సమాజ సేవా సంస్థ, గాంధీ క్షేత్రం, అవనిగడ్డ - 521123 కృష్ణాజిల్లా. వెల : 20 - 00. గాంధీ మారాసుగామి, కర్నూరుడు, విద్యా వివేక సంపన్నత్వంతో బాటు ఆశ్రమ జీవనం, అధ్యాపక ప్రవృత్తి అభిమానంతో ఆశ్రయించిన ధన్యజీవి” - అని తల్లా ప్రగడ ప్రకాశరాయని పరిచయం చేస్తూ అంటున్నారు మండలి బుద్ధ ప్రసాద్. గాంధీ మార్గం త్రికరణ శుద్ధిగా నమ్మి, రాట్నచక్రం ఎలా అత్కానంద దాయకం కాగలదో స్వీయానుభవంతో తెలుసుకు, ఎటువంటి పదవులూ ప్రత్యేకతలూ ఆశించక గీతాకారుడు చెప్పినట్టు, ‘కర్మజ్యే వాధికార స్తే, మా ఫలెష్వ కదాచన’ గా పరిపూర్ణ జీవితం గడిపిన పుణ్యమూర్తి ఆయన.

296 పేజీల ఈ పుస్తకంలో నగభాగం, రావులపర్రు, ఉంగుటూరు, పూళ్ళ, ఆ తర్వాత రాజమండ్రి హితకారణీ హైస్కూలు, అప్పట్లో ఎఫె ఎదాకా మాత్రమే ఉన్న కాకినాడ కాలేజీ (పిఠాపురం రాజాది) చదువు, మళ్ళీ రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజీలో

బి. ఎ. కలకత్తాలో ఎమ్. ఎ. - యిండు మిండు గాంధీ ఉద్యమంలో పడేటంత వరకూ గడిచిన కాలం. ఉంగుటూరు లోని ఎడ్వర్డ్ లోయర్ సెకండరీ స్కూలు, తణుకులోని విక్టోరియా మెమోరియల్ స్కూలు - అప్పేర్లే ఆ నాటి విద్యా పద్ధతులకు సంకేతాలు. తండ్రి తన ఏడోఏట చనిపోగా, మేనమామ అదూరి శేషయ్య, ప్రకాశరాయనీ, ఆయన వెల్లెళ్ళిద్దరినీ పెంచి పెద్ద జేశారు. వెల్లెళ్ళిద్దరిలో ఒకామె పద్మాలుగో ఏట, మరొకామె ఇరవై ఒకటో ఏటా చనిపోతారు. ఆ తోబుట్టువుల మరణం, ప్రకాశరాయనిపై చెరగని ముద్ర వేసినట్టు ఆ జ్ఞాపకాలు చెబుతున్నాయి. కాకినాడలో రఘుపతి వెంకటరత్నం నాయుడు, రాజమండ్రిలో కూల్ డే, వీరేశలింగం, కలకత్తాలో రామకృష్ణ మిషన్, ఆర్య సమాజ్, నేషనల్ కాంగ్రెస్ - యిలా ఆయా ప్రభావలు ఈ య న లో కనిపిస్తాయి. చివరికన్నీ గాంధేయ వాహినిలో కలుస్తాయి.

సీతానగరంలో గాంధీగారు ఒక రోజున బస చేశారు. అప్పట్లో ప్రకాశరాయడు సీతానగరం ఆశ్రమంలో ఉన్నారు. ఈయన గాంధీగారిని చూశారు. సమస్కరించారే తప్ప

కలుసుకోలేదు మాటాడలేదు. కాని, ఆ గాంధేయ తత్వం, ఆ సిద్ధాంతం, ఆయనకు తృప్తిని శాంతిని యిచ్చాయి.

ఈ గాంధీ శిష్యునికి చలంగారు బాగా తెలుసు. ఇరువురూ కాకినాడలో యింజమింజు ఒక సమయంలో బ్రహ్మ సమాజ ప్రార్థనలలో పడ్డారు. ఆయన సాహిత్య సీమలోకి, ఈయన గాంధీ పథంలోకి మళ్లారు. చలంగారు కొద్ది నెలలలో పోతారనగా ప్రకాశరాయడు ఆయనని చూడటానికి తిరువన్నామలై వెళ్లారు. వారిద్దరూ అప్పట్లో తీయించు కున్న ఫోటో, చిన్ననాటి ఫోటో (కాకి నాడ) రెండూ ఉన్నాయి ఈ పుస్త కంలో.

వర్సెనవర్సెనీ (డా ఫొ డి ల్స్) రస్కినీనీ అభిమానించిన ప్రకాశ రాయడు, గాంధీజీని రైశించిన నిర్మాణ కార్యక్రమానికి అంకితులయ్యారు. గాంధీజీ చూపిన వెలుగు చూడలేని గుడ్లగూబ నేటిప్రపంచం. అహింసా యోధునిగా, కర్మవీరునిగా, నిర్మాణ కార్యకర్తగా, సిద్ధాంత వ్యాయం వెంట నడిచిన ధీరుడు తల్లాప్రగడ ప్రకాశ రాయడు.

—క్షీరసాగరమ్

అలోకన - వార్షిక వాఙ్మయసూచి 1985. సంపాదకులు : జివి సుబ్ర హ్మణ్యం. ప్రచురణ : తెలుగు సాహితీ, హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు - 500 134. వెల : రూ 100 - 00.

“దక్షిణ భారతాన తొలిసారి వెల సిన కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయం హైదరా

బాదు విశ్వవిద్యాలయం.... ఇంత వరకు తెలుగులో ‘అలోకన’ వంటి వార్షిక వాఙ్మయసూచి వెలువడలేదు.... తెలుగులో ప్రచురింపబడిన వాఙ్మ యాన్ని గురించిన సామగ్రినంతా సూచికరూపంలో సంపుటికరింప బడటం అలోకన విశేషం.... ఇది ఒక నమూనాగా సహృదయ లోకానికి సమర్పిస్తున్నాం” - అంటున్నారు సంపాదకులు.

‘1985 - అలోకన’ కార్యకర్తల లోని అధ్యాపకులు : జివి సుబ్ర హ్మణ్యం, కెకె రంగాచార్యులు, సి. అనందారామం, ఆర్ శ్రీహరి, పి రామ నరసింహం, యన్నెస్ రాజు, యమ్ లావణ్య సరస్వతి. (అందరూ డాక్టరేట్లే). వీరు గాక పదిమంది పిహెచ్డి విద్యార్థినీ విద్యార్థులు, పదకొండుగురు యమ్ ఫి ల్ హారు, పదహారుగురు ఎమ్ఎ వారూ ముగ్గురు కార్యాలయ సిబ్బంది ఈ ‘అలోకన’ కూర్పుకి తోడ్పడ్డారు.

1) గంధ్రాలు, 2) కవితలు, గేయాలు, మినీ కవితలు; 3) కథలు, ధారావాహికాలు; 4) సంపాదకీయాలు; 5) సీరియల్ శీర్షికలు; 6) వ్యాసాలు; 7) ముఖముఖి; 8) ఇంగ్లీషులో వెలు వడిన రచనలు; 9) పరిశీలన - ఇలా తొమ్మిది భాగాలుగా, నుడిజాడలు : పొడి గుర్తులు, తీరుగుర్తులుతో రమా రమి 500 పేజీలు ఉంది ఈ రిఫ రెన్స్ బుక్.

అవలోకన, విలోకన అనే మాట లకు చెవులు అలవాటు పడ్డాయి గాని

‘అలోకన’ అనే పదం కొత్తగా ధ్వనిస్తుంది అలాగే ఆరోపం, పరిశీలన అనేవి నిమంటువు చూసి అర్థాలు తెలుసుకోవలసిన మాటలు. మెడిసిన్ ఎంట్రన్స్ కి కూచుంటున్నాడనీ, ఇంజనీరింగ్ ఎంట్రన్స్ కి కూచుంటున్నాడనీ అంటాము గాని వైద్య ప్రవేశిక కనీ, ఇంజనీరింగ్ (దీనిని తెలుగులో ఏమంటారో తెలిదు) ప్రవేశిక కనీ అనము.

పుస్తకాలు పబ్లిషర్సు, అపుస్తకాలు ఏ ఏ విభాగానికి చెందినవీ - అదంతా బావుంది. కవితలూ, గేయాలూ అయీ పత్రికలలో పడినవి పేర్కొనడం కొంతవరకూ సబబే! కాని, నాలుగు లైసుల మినీకవిత, కాలమ్ దాటని కార్డు కథ - యివి కూడా లిస్ట్ లోకి రావాలా? ధారావాహికాలు పట్టికలోకి వేర్పడం కరెక్ట్ - కాని, ఎన్ని కథలు లిస్ట్ లో వేరుస్తారు? అలా వేర్పేర్చేందుకు ప్రమాణాలేమిటి? ఆ కథ అమ్మ వేసిన పత్రికని బట్టా? వ్రాసిన రచయితని బట్టా? లేక, అందులోని సారాంశమా? .... ఉత్సాహవంతులైన యువతీ యువకులు ఒక బృహత్ కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా ముగించారు - అందుకు సందేహం లేదు. అయితే, యిటువంటి మంచి ప్రయత్నానికి బాలారిష్ట దోషం తగల కూడదనే ఈ వేస్తున్న సూచనలు. ఇక సంపాదకీయాలు. మన పత్రికా ప్రపంచం గుత్తాధిపత్యానికి, పరస్పర పోటీకి, వ్యాపార న్యాయానికి లోబడి వుంది. నిష్పాక్షిక సంపాదకీయాలు చాలా అరుదు. వాటిలో సమాచార వివరణ

తప్ప వ్యాజ్యం విలువ ఏముంటుంది? .... వ్యాసాలు, ముఖాముఖి (ఆరు, ఏడు భాగాలు) రెండూ బావున్నాయి... అచ్చయిన ప్రతిదీ పుస్తకంలో వేర్పడం గాక, ఈ పుస్తకంలో ‘ఎంట్రీ’ పొందేందుకు కూడా కొన్ని అర్హతలు నిర్ణయించాలి. ప్రశంసనీయమగు ఒక గొప్ప ప్రయత్నం ఈ ‘అలోకన’ - సంపాదకులు జీవి సుబ్రహ్మణ్యం అభినందనీయులు.

—క్షీరసాగరమ్

జీవిత రహస్యం - కవితా సంకలనం. రచన: జమ్మి వెంకటరావు ప్రచురణ: తెలుగు సాహితీ, E A 124 - 2, టాగోర్ గార్డెన్, న్యూఢిల్లీ-110 027. వెల: రూ 5-00.

‘అరుకోట్ల మంది - అంధ్రులున్నా - అయిదువందల - ప్రతులే - అమ్మ వేసినా - అవి ఐదుగురే చదివినా’ - తన కృషి ఫలించినట్టేనంటున్నారు ఈ కవి. జీవనవాహినిలో జీర్ణమయ్యే జీవితమనీ, అదే జీవితపు తళుకు అనీ, కంటికి కనపడకుండా కర్చుబోయే జీవితమనీ, మూట మూటగా ఉంచి నప్పుడే - అది మధురక్షణాల మూట అవుతుందనీ, ఆశ అనేది అమృతం కంటే తీయగా ఉంటుందనీ, తెలుసుకుందామంటే తేలిపోతుందనీ కలుసుకుందామంటే కరిగిపోతుందనీ చెప్పే జమ్మి వెంకటరావు కవితలో ఆత్మాన్వేషణతో బాటు రెక్కలు కట్టుకు ఎగరాలనే తపన, తత్వచింతన కనిపిస్తాయి.

—సుమతి

ఈ మధ్య అందినవి :

కాగితం సూర్యుడు - కవిత. విజయ
సారథి, కవిసేన, ఖర్గపూర్ - 1....
రు. 1-00

భగవదీత - (స్వామీ ప్రభవానంద
- క్రిష్టఫర్ ఇషర్వుడ్ల అంగ్లాను
వాదంలోని నూరు పంక్తులు) - ప్రి
డిస్టిబ్యూషన్. ఎమ్ ఆర్ అప్పారావు,
నూజివీడు - 521 201.

రవళి - కవితా సంకలనం. మన్నవ
విద్యారథి, తెలుగు సాహితీ, న్యూఢిల్లీ
- 27... రు 5-00.

హరిజన నాయకుడు - సాంఘిక
నవల. అచార్యరంగా. కిసాన్ పబ్లికే
షన్స్, గుంటూరు - 7 .... రు 10-00
అచార్య రంగాజీ కవితా మంజరి.
సంపాదకత్వం : దరుహరి వీరయ్య.
కిసాన్ పబ్లికేషన్స్, గుంటూరు - 7 ....
రు 25-00

దీపికలు - కవిత. బెజవాడ గోపాల
రెడ్డి. ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు,
హైదరాబాదు - 1.... రు 8-00

విజ్ఞాన సర్వస్వము - రెండవ
సంపుటము - తెలుగు సంస్కృతి -
సంపాదక మండలి : బి. రామరాజు,
పరబ్రహ్మశాస్త్రి. సంగ్రహకుడు : శేష
గిరిరావు ; నిర్వాహక సంగ్రహకుడు :
అంజనేయులు ; ప్రచురణ : విజ్ఞాన
సర్వస్వ కేంద్రం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం,
హైదరాబాదు - 500 007
.... వెల రు 100-00

నీ హరిక

యామినీ దుపాత
కుమారీ నీ హరిక
బాల సూర్యప్రసాద్ తో
ఉదయాన్నే లేచిపోయింది
— బెజవాడ గోపాలరెడ్డి
మే - 1988

సింగరేణి మండుతోంది - నవల.
జాతశ్రీ రు. 15-00... ప్రేమ్చంద్
సాహిత్య వ్యాసాలు - రు 7-00 ....
భగత్ సింగ్ - అజయ్ ఘాష్ సోహన్
సింగ్ జోషిల మాతృకకు వాసిరెడ్డి
ఖాన్ సరరావు, కె రాజేశ్వరరావుల
తెలుగు అనువాదం - రు 8-00 ....
రవ్యన్ చిత్రకళ - చలసాని ప్రసాద
రావు. రు 7 - 00 .... అవయవాల
ఆత్మకథలు - డా॥ పరుమరి రాజా
రామ్. రు 6-00 .... చొప్పదంటు
ప్రశ్నలు - డా॥ మహీధర నళిన్
మోహన్ రు 12-00 .... విశాలాంధ్ర
పబ్లిషింగ్ హౌస్, విజ్ఞాన్ భవన్.
4-1-485 బ్యాంక్ స్ట్రీట్, హైదరా
బాదు - 500 001 .... విశాలాంధ్ర
బుక్ హౌస్ బ్రాంఛీలు : విజయవాడ,
హైదరాబాదు, అనంతపురం, విశాఖ
పట్నం, తిరుపతి, హన్మకొండ,
గుంటూరు, కాకినాడ.

అందుకున్న పుస్తకాలన్నీ గాక
పోయినా కొన్నిటి సమీక్షలు ముందు
సంచికలలో వెలువడుతాయి.

ప్ర.సు.బి.రెడ్డి

జంతువుల

వ్యక్తిత్వవిశ్లేషణ

జంతువుల

జె.బి.మహదీన్

స్వాతంత్ర్య పత్రం

జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776 జులై 1776

స్వాతంత్ర్య పత్రం గురించి ప్రస్తావన వెనకటి సంచికలో చదివారు. థామస్ పెయిన్ ప్రచురించిన 'కామన్ సెన్స్' అనే కరపత్రం, అమెరికా వలస ప్రజలలో తీవ్రమైన సంచలనం తెచ్చింది. 'డిక్లరేషన్ ఆఫ్ ఇండిపెండెన్స్' ముసాయిదా ప్రతివి జఫర్సన్ తయారు చేశాడు. దీని విషయమై వాదోపవాదాలు ప్రారంభం కావన్నాయి....

(ఇక చదవండి)

జులై 2

యొమ్మిది గంటలపుతోందనే సరికి, సమావేశానికి సంసిద్ధుడవుతున్నాడు జఫర్సన్, తన బంధుకా పెటైలో వేర్వేరు అరలలో వ్రాత పరికరాలు వుంచుకున్నాడు. ఒక చిన్న సిరాబుడి, కాగితాలు, తీర్మానపు ప్రతి, కమిటీ నివేదికలూ, అనేకం వున్నాయి ఆ పెటైలో. బెన్సరండాల్ అను ఒక శిల్పి యీ పెటైను జఫర్సన్ కోసమని ప్రత్యేకముగా తయారు చేసి యిచ్చాడు. పీడితో ఆ పెటై చేత పుచ్చుకొని ఈ యువక ప్రతినిధి మేడ దిగి క్రిందికి వచ్చాడు. నొకరుగానూ, కోవ్ మాన్ గానూ పనిచేసే స్త్రీగో

యువకుడు బాబ్, జఫర్సన్ కు శుభాభివందనం తెలిపాడు. బాబ్ రోజూ రెండు పర్యాయములు పోస్టుకోసము వెళ్ళి జఫర్సన్ కేమయినా పుత్తరాల లొబ్బాయేమో కనుక్కుని, అవి సమయానికి అందజేసేవాడు. ఈ ఉదయం ఒక పుత్తరాన్ని యజమానికి గర్వముగా అందిచ్చాడు. జఫర్సన్ ఆ లేఖను ఆత్రం గా విప్పి చూసి నిట్టూర్పు విడిచాడు. తను అనుకున్న వోటి నుంచి గాక ఒక మిత్రునివద్ద నుంచి వచ్చిందీ లేఖ. భార్యవద్ద నుంచి పుత్తరము వచ్చి రెండు వారాలయింది. సప్తమశ్రేణి, బజారు వీధి దాటి వెళుతున్నాడు జఫర్సన్. కాంగ్రెస్ అతిథులుగా ఆహ్వానింపబడిన 'అరుదేశాల నాయకుల' నివాస మందిరము అతను వెళ్ళే దారిలోనే వుంది.

భవన ప్రాంగణములో నలుమూలల నుంచి వేరుకొంటున్న తన తోటి ప్రతినిధులు కన్పించారు జఫర్సన్ కి. కుదిమట్టముగా వుండే బెంజి మిన్ హారిసెన్, పొగాకు వ్యాపారీ మితవాదీ అయిన బ్రాక్స్ ఫీటన్ (వర్జీనియా ప్రతినిధి)తో ఫలోక్సులాడుతున్నాడు. వారిరువురికీ కొంచెము

ఎడముగా న్యూ ఇంగ్లండు ప్రతినిధులు వున్నారు. జాన్ యాడమ్స్, శామ్యుల్ యాడమ్స్ ని ఏదో ముఖ్య విషయము అడిగి తెలుసుకుంటున్నాడు. కాలు నిలకడలేని ఎల్ బ్రిడ్జి (మెసాచుసెట్స్ ప్రతినిధి), ఎప్పుడూ ఏదో కొంప మునిగిపోతున్నట్లు హడావిడిగా కనబడే షెర్మాన్, (కాన్ కెకట్ ప్రతినిధి) స్టీఫెన్ హాప్ కిన్స్ (రోడ్ అయిలాండ్ ప్రతినిధి) - వీరింతా ఒక వైపుగా వున్నారు. దక్షిణ కెరోలినా నుంచి వచ్చిన నలుగురు ప్రతినిధులూ మాంఫి విలువైన దుస్తులు ధరించి వచ్చారు. మిడిల్టన్, వింబ్, హేవార్డులు మ నాయకుడైన ఎడ్వర్డ్ రైట్ తో నాలుగవ పీఠి నుంచి వస్తున్నారు. వారికి వెనుకను డాక్టర్ ఫ్రాంక్లిన్, ఆకారము కనబడుతోంది. హాన్ కాక్ గ్రేడన్ భవనము నుంచి అప్పుడే వచ్చాడు. తెల్లటి బల్లలూ కుర్చీలు గల నలభై అడుగుల చదరమూ, ఇరవై అడుగుల ఎత్తు గల ఒక విశాలమందిరములో ఈ ప్రతినిధులు సమావేశమవుతున్నారు. అధ్యక్షుని బల్ల, పెద్ద బల్లకు కొంచెము ఎడంగా వేదిక పైన వున్నది.

జఫర్ సన్ ఏనాడూ కాంగ్రెస్ లో మూడు ముక్కలు మాట్లాడి ఏరుగడు. కాని అతను గొప్ప సంభాషణా చతురుడని ప్రతీతి. అతని సారస్వత, వైజ్ఞానిక, రాజకీయాధిరుమల గురించి, గణితములోనూ, గానములోనూ, శిల్పములోనూ అతనికి గల ప్రవేశము గురించి ఈ ప్రతినిధులలో కొందరు

విని వున్నారు. వర్జీనియా రాష్ట్రపు ప్రముఖ న్యాయవాదులలో యిత నొకడు, పెద్ద భూభామందు. సహ చరులు కొందరు ఈ జఫర్ సన్ కి బాలా ప్రమాదకరమగు భావాలున్నాయని అనుకొంటూండేవారు. ఇవి మరీ అభ్యుదయకరముగా వున్నాయనీ తమ కాలానికి సరి పడవనీ అంటూండే వారు. కాని మితభాషి అయిన జఫర్ సన్ కి తన అభిప్రాయాలు తన మార్గమూ విస్పష్టంగా తెలుసు. అతను కార్యశూరుడు. అతని చుట్టూ అనేక మాండలికాలు వినబడేవి. కాని అతని సునిశిత శబ్దజాలం ముందు అవి అతి సామాన్యములు.

అధ్యక్షుడు హాన్ కాక్ నలభై మందికి పైగా గల ప్రతినిధులతో ఈ సమావేశము ప్రారంభించాడు. అందులోని ప్రతి చిన్న ముఠా, తమ స్వరాష్ట్రపు దౌత్య ప్రతినిధుల మమకునే వారే తప్ప, దేశ ఐక్యతనీ, క్షేమాన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకు మాట్లాడే వారు కాదు. ప్రతినిధులలో సగం మంది న్యాయశాస్త్రములో శిక్షణ పొందిన వారు, బ్రిటిష్ రాజ్యాంగాన్ని, మానవ హక్కుల ప్రణాళికను, మన స్ఫూర్తిగా అభినందించే వారు, శిక్షణాయుతమగు న్యాయపాలనపై మానవ భవిష్యత్వం కలదని నమ్మిన ఈ న్యాయవాదులు, తమది న్యాయ మారమనుకున్నారే కాని తాము ద్రోహులమని భావించలేదు. ఆ హాలు మధ్య భాగాన జాన్ డీ కెన్సన్, తనకి మద్దతిచ్చేవారితో సద్దముగా వున్నాడు.

పెన్సిల్ వేనియా రాష్ట్రంలోని అతని మిత్రులూ, ఫిలడల్ఫియాలోని వర్తక ప్రముఖులైన హంఫ్రీస్, విల్లింగ్ లూ, రాబర్ట్ మారిస్ మొదలైన వారూ అతని చుట్టూ చేరారు. ఈ గ్రూపుకు వెనుక గా ఉన్న జాన్ యాల్ సాల్, (న్యూయార్క్), టీవీ నెట్ ని (జార్జియా తమ వైపుకి తిప్పుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

“నేను వెళ్ళుతున్నది అక్షరాలా నిజము. ఇరవయి మంది శాంతి దూతలు ప్రయాణమై వస్తున్నారు వారి వున్న మార్గమధ్యంలో ఉన్నారు. ప్రథమంలో వారు ఆయా రాష్ట్రాలతో సంప్రదింపులు జరుపవచ్చు. కాంగ్రెస్ అధికారాన్ని గుర్తించడానికి కొంచెము జాప్యం చేయవచ్చు. కాని ఈ కాంగ్రెస్ తో వాస్తవంగా రానిదే తాము యీ దేశంలో చేయగలదేమీ లేదని వారు తొందరలో తెలుసుకుంటారు” అన్నాడు యాస్సావ్.

యాస్సావ్ కి ఎడమపక్కగా ఇరువురు మితవాద సభ్యులు ఒకరి నమ్మకాన్నొకరు బలపరుచుకుంటున్నారు బ్రాక్ స్టన్ (వర్జీనియా) అన్నాడు : “ఈ తొందర బాటెందుకో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ప్రజల గౌరవం పొందాలంటే, ప్రజాభిప్రాయం పాటించడలుమకొంటే, శాంతిదూతలు వచ్చేవరకూ వేచివుండి, వారి సూచనలను పరిశీలించినమీదట ఒక నిర్ణయానికి రావచ్చు. ఈ తొందరబాటు మన స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి మేలు చేయదు.”

హారిసన్ వారితో చేరి యిలా అన్నాడు : “అవును, ఇంకా సమయము రాలేదు. మొట్టమొదట మనమంతా ఒక సమాఖ్యగా ఏర్పడి, మన ఐక్యతను చాటాలి. ఈ ‘గ్రాంట్ కాంటినెంటల్ లీగ్’ ప్రాస్తుతో ఒక ఒప్పందానికి రావాలి”

‘నా అభిప్రాయము కూడా అదే ఇప్పుడు మనము అర్పాటంతో స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటిస్తే, చివరకది ఒక పర్యతాగ్రము నుంచి దూకడముగా పరిణమించవచ్చు’ అన్నాడు రట్లెజ్.

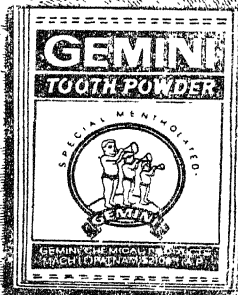
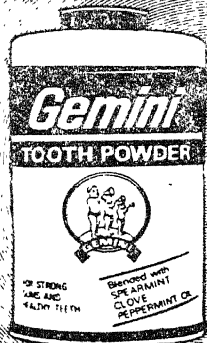
ఈ వర్గానికి కొంచెము ఎడంగా ఉన్న న్యూ ఇంగ్లండు వాసులు ఇందుకు భిన్నమైన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతున్నారు. “ఈ శాంతి దూతలవల్ల జరిగే దేమీలేదని, వివేకముగల ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు” అని అన్నాడు, తొందరగా మాట్లాడకపోతే నత్తి వస్తుందేమోనని భయపడే ఎల్ బ్రిడ్జి గెర్రి.

‘ఒకవేళ వారి సూచనలలో కొంచెము మంచి ఉన్నప్పటికీ వారు మన రాష్ట్రాలను వీలదీసేందుకు ప్రయత్నిస్తారు అన్నాడు షెర్మాన్.

‘ఇప్పటికే కాలాతీతమయినది. వారు మనపై యుద్ధం ప్రకటించేందుకు సంసిద్ధంగా ఉన్నారు’ అన్నాడు డాక్టర్ బార్డెవెట్ (న్యూహాంప్ షైర్).

శామ్మూల్ యాడమ్స్ అందుకొని శాంతి దూతల గురించి అన్నాడు : “సంధి జరపడం వారి పథకములో లేదు. మీరు లోబడతారా లేక తుపాకీ

వేరుచర్మముననెల్ల

జెమిని

మజ్జిమం (పె)
 0.521001

మౌదంతసాభాగ్యానికి పూర్తిరక్షణ
ఫ్లిరమంట్, పెప్టరమంట్, లవంగమశల సమ్మేళనం

జెమిని కెమికల్ ప్రొడక్ట్స్

P.B.No.7 మద్రాసు-521001.

కితో పాఠము చెప్పాలా, అని అడుగు తారు.”

“అబ్బే, అదేం లేదు. వారు మనని న్యూనత పరిచేందు కొస్తున్నారు” అన్నాడు జాన్ యాడమ్స్ ఒక్కముక్కతో. ప్రభుత్వ భవనంలోని పెద్ద గడియారము తొమ్మిది గంటలు కొట్టి గానే హాన్ కాక్, స్పిక్లర్ బల్ల వద్ద కూచుని సభా కార్యక్రమం ప్రారంభించాడు. కార్యదర్శి థామస్ వృత్తరాలూ, నివేదికలూ అందజేశాడు. హెన్రీ లీ తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభించే ముందు దైనందిన సభాకార్యక్రమము కొంత జరుపవలసి వున్నది. ఆ కార్యక్రమానంతరం కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులందరూ ఒక కమిటీగా ఏర్పడి, హోరిసన్ ని అధ్యక్షుని వేసారు. అప్పుడు ఈ కమిటీ హెన్రీ లీ తీర్మానాన్ని చర్చించి, వోటింగ్ కి పెట్టి, ఎందరు సమ్మతిస్తున్నారో ఎందరు వ్యతిరేకిస్తున్నారో తెలుసుకుంటుంది. హాన్ కాక్ (మసాచుసెట్స్) భాగ్యవంతుడు, దేశభక్తుడు. నలభై సంవత్సరాల ఈ సాహసోపేతుడు, దృఢకాయుడూ, రూపవంతుడూ మాత్రమేగాక వ్యాపార నిర్వహణలోని తెగింపువంటిదే రాజకీయ జీవితంలో కూడా చూపేవాడు. తను సాహసిగా తలపోయడం అతని కొకసరదా! బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అతనికి మరింత గర్వ కారణ మయింది. పోయిన సంవత్సరము అతను కొత్తగా తయారవుతున్న విప్లవ సేనలకు తన సర్వ సైన్యాధి పతిగా ఎన్నికవుదాము అనుకున్నాడు. కాని జరగలేదు.

హాన్ కాక్ తన గొంతుక నవిరించు కొని వుపన్యాస ఫిక్కిలో ప్రత్రాలు చదువ నారంభించాడు. “జనరల్ వాషింగ్టన్...., బెనెడిక్ట్ అర్నాల్డ్,.... ఛార్లెస్ లీ ఈ ముగ్గురు సైన్యాధికారుల నుంచీ ఇంకా స్వల్పయులు కావాలని విన్నపాలు.... రాష్ట్ర సభల వద్ద నుంచి రక్షణ కమిటీల ఏర్పాట్ల వివరాలు.... యుద్ధ పరిస్థితి గురించిన వివరణ.... ఉత్తర దిశనుంచి వాడ్సును నదిలోయ గుండా వెనక్కు మళ్ళుతున్న బెనెడిక్ట్ అర్నాల్డ్ సైన్యములో, చాలా భాగము మహుచితో మరణించడము.... దక్షిణాన ఛార్లెస్టన్ శత్రు శతఘ్నులకు గురికావడము....”

ప్రతినిధులు ఆ యా నివేదికలను శ్రద్ధగా విన్నారు. స్వల్పయులు అందజేయడము విషయమై తర్రన భర్రన జరిపారు. కొత్త తీర్మానాలు ప్రవేశపెట్టారు.

జోసఫ్ (ఉత్తర కెరోలినా) స్వరాష్ట్రంలోని జేమ్స్ అను తన మిత్రునికి వ్రాశాడు. “సైనిక బలాలు పెంచాలని మేము తీర్మానము చేస్తున్నాం, మందు గుండు సామాను ఉత్పత్తి అధికము కావాలని మేము తీర్మానం చేస్తున్నాము, ఫిరంగులు తయారు చెయ్యాలని తీర్మానము చేస్తున్నాము, మందు గుండు సామగ్రి, బట్టలు దిగుమతి చేసుకోవాలని తీర్మానము చేస్తున్నాము. ఈ సేనలూ, ఫిరంగులూ, రక్షణ సామగ్రి, మందు గుండు సామానూ, వస్త్రాలూ - ఇవన్నీ తీర్మాన రూపంలో కాయితాల మీద వుంటున్నాయే తప్ప కార్య రూపం

నాణ్యత నూతనం! భృత్తి తెచ్చినది భారత ప్రజలు!!

త్రివేణి

కోల్యాది ప్రజలు కోరుకునే
సంగంధ వక్రపాద

త్రివేణి సత్ పాదర్ మాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ కో.
మద్రాస్-521 001.

దాల్చలేక పోవడము కడు హృదయ విదారకము”

సభాకార్య క్రమావళిని ప్రతినిధులు పరిశీలిస్తుండగా, కార్యదర్శి థామ్సన్ వాటిని జర్నల్ లో అధికారయుతంగా రాసుకుంటుండే వాడు. కొన్నాళ్లు అధ్యాపకునిగా పని చేసిన ఈ పండితుడు ఆనాటి రహస్య సమావేశాలూ, ఆ యా ప్రతినిధుల వాద ప్రతివాదాలూ, అభిప్రాయాలూ, ముందు తరాల వారి కోసం జాగ్రత్త పరిచాడు.

స్టీఫెన్ హాప్ కిన్సు (రోడ్ ఐలాండ్) ఈ రసవిహీనముగ వర్చ భరింపలేక తన వేతి బెత్తాన్ని నేలపై మెల్లగా కొట్ట సాగాడు. దేశంలో లేనివీ తయారు చేయవీలుగానివీ, కనుచూపు మేరలో సాధ్యము కానివీ తీర్మానాల వల్ల ఎలా సృష్టింపబడతాయో అని విరాకు పడే వాడు. హెన్రీ లీ తీర్మానము ఎప్పుడు చర్చకి వస్తుందా అని జాన్ యాడమ్స్ తో పాటు ఎదురు చూస్తున్నాడితడు.

హెన్రీ లీ అరోజున కాంగ్రెస్ సభకి రాలేదు. అనారోగ్యకారణం యింటి వద్ద వుండి పోయాడు. జూన్ ఏడవ తేదీన తను ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని సభవారికి తిరిగి పరిచయం చేసి దానిపై చర్చ జరిపించవలసిన భారము యాడమ్స్ పై బడింది. జూన్ ఏడవ తేదీన తీర్మానాన్ని చర్చకు ప్రవేశ పెట్టిన పుడే, కొందరు దీనిలో విప్లవోద్రేకమూ అంగ ప్రభుత్వాధికారాన్ని కూలదోసే ప్రయత్నమూ వున్నవని గ్రహించగలిగారు. మితవాదులు తనను విప్లవకారునిగా భావిస్తున్నారని హెన్రీ లీకి తెలుసు.

వర్జీనియా రాష్ట్ర సభ ఆదేశ ప్రకారము జూన్ 7వ తేదీన హెన్రీ లీ ఇలా చెప్పాడు. “అమెరికాలోని ఈ వలసలు సర్వ స్వతంత్రముగ సంయుక్త రాష్ట్రాలు కాగల హక్కు వున్నది. ఈ వలసలు బ్రిటన్ తో తమకు గల రాజకీయ బాంధవ్యాన్ని పూర్తిగా విడగొట్టుకొని, ఏక లక్ష్యంతో ఇతర దేశాలతో వర్తక సంబంధాలు ఏర్పరచుకొనే స్వాతంత్ర్యము ఈ సంయుక్త రాష్ట్రాలకు వుండాలి”

అనాడు హెన్రీ లీ ప్రవేశ పెట్టిన ఈ తీర్మానాన్ని యాడమ్స్ బలపరిచాడు. కాని, ప్రతినిధులలో కొందరు ఇందుకు వ్యతిరేకులు. అ సాయంత్రము ఏడు గంటల దాకా చర్చ సాగింది. ఆ తరువాత మూడు రోజులపాటు వాగ్యుద్ధం జరిగింది. నాలుగో నాటికి బలాబలాలు సరి సమానమయ్యాయి. జోసెఫ్ (ఉత్తర కెరోలినా) వోటుపై ఇటో అటో తెమిలే పరిసితి ఏర్పడింది. ఉత్తర కరోలినాకు చేందిన పత్రాలు, నివేదికలూ వుత్తరాలూ మొదలగునవి అన్నీ కనబరిచి స్వాతంత్ర్య సుముపార్జనకు ఆ రాష్ట్ర ప్రజలు ఎంతో సుముఖులుగా వున్నారనే విషయం జోసెఫ్ కి నచ్చ చెప్పాడు యాడమ్స్.

జోసెఫ్ తన సానంలో నిలబడి రెండు వేతులూ పైకి ఎత్తి బిగ్గరగా అన్నాడు : “అయి పోయింది. అయి పోయింది. మీరే నెగారు. మీ నిర్ణయానికి నేను బద్ధుడను,” తీర్మానం ఆ నాడు జయం పొందినట్లే కాని మితవాదులు ఈ వోటు మిమి అంత తొందరగా అంగీకరింప

దలచు కోక, జాన్ యాడమ్స్ ప్రభావము లో పడ్డ జోసెఫ్ ని వీల దీయగలమేమో నన్ను వుద్దేశంలో పడ్డారు; ఒక చిన్న మెలిక వేశాడు. రెజ్లెజ్ (దక్షిణ కెరో లినా) ఈ విషయముపై నిర్ణయము జూలై ఒకటో తేదీన తీసుకుందామని వాయిదా తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించాడు. సభ వారు వెంటనే ఆమోదించారు.

జూలై ఒకటో తేదీన వుదయము కార్యక్రమం అయ్యాక, స్పీకర్ హాన్ కాక్, అధ్యక్ష స్థానాన్ని హోరిసన్ కీ అప్పగించాడు. ప్రతినిధుల సమావేశము కమిటీగా మారి, హెన్రీ లీ తీర్మానాన్ని పరిశీలించేందుకు కూచుంది. డి కెన్నన్ నిటారుగా, హుందాగా నిలబడి, ఒక్కమాట పోలు లేకుండా తను చెప్పదలచు కున్నది చెప్పాడు.

“ఒకనాడు మీరు నన్ను ఎంతో సమర్థునిగా భావించారు. కాని ఈ నాడు నా పలుకుబడి ఒక విధంగా వుంది. ఈ నాటి నా పలుకులు నా పరువు ప్రతిష్టలకీ ప్రజాహిత జీవనానికి గొడ్డలిపెట్టుకావచ్చు. కాని నేటి తీర్మాన పరిణామము మన జాతి భవిష్యత్తును మార్చివేస్తుంది. నామాట లో స్వకార్యవంతన ఎంత మాత్రమూ లేదని గ్రహింపగోరుతున్నాను. నా ప్రజలరక్తాన్ని క్షేమాన్ని కాపాడేందుకు, నా గౌరవస్థానము వొడ్డుతున్నాననే విషయము సభాసదులు మరువరాదు. ఈ ప్రజల కోసమై నేను ఎంతటి త్యాగము చేయడానికైనా సిద్ధంగా వున్నాను. కాని ఈ స్వాతంత్ర్య తీర్మా

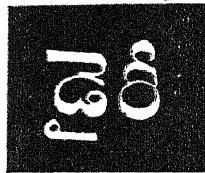
నము మన దేశాన్ని రక్త పాతంలో ముంచుతుందని నా భయం.”

న్యూ ఇంగ్లండు ప్రతినిధులు డి కెన్నన్ మాటలు శ్రద్ధగా వింటున్నారు. తను చెబుతున్న మాటలు, అయిన పూర్తిగా విశ్వసించే చెబుతున్నాడు - అందుకు సందేహం లేదు కాని అతని వాక్ ప్రవాహం అటు ఇటు కాకుండా వున్న కొన్ని వోట్లను తమకీ కాకుండా చేయవచ్చు. బయట వాతావరణంలో అమాంతము మార్పు వచ్చింది. వేనవి కాలపు వేడిని తరిమేందుకు చినుకులు పడుతున్నాయి.

ఉపన్యాస ప్రారంభానికి పూర్వము డి కెన్నన్ భగవత్పూర్ణనలో శిరస్సు వంచాడు. తన జేబులో నుంచి నోట్సు వెలికి తీసి, వాటివంక పరిశీలనగా చూశాడు. మాటకిమాట కడునేర్పుతో వొప్పజెప్పగల ఈ మహావక్త, ఎందుకింత ప్రశాంతంగా ప్రారంభిస్తున్నాడా అని సభా సదులు ఆశ్చర్యపోయారు. తన వాక్పటిమకు మెరుగులు దిద్దుతున్నాడా ఈయనగారు - అనుకున్నారు. ప్రతినిధులు అనుకుంటున్నది నిజంకాదు. అనుభవజ్ఞుడైన, వక్త అయినప్పటికీ తన భవిష్యత్తు, తన జాతి భవిష్యత్తు, ఈ ఘడియనై ఆధారపడి వున్నవని అతనికి తెలుసు. అందుకని ఎంతో జాగ్రత్తగా, అపశృతి లేకుండా కంఠమెత్తి ఇలా అన్నాడు :
(ఇంకా వుంది)

—మాతృక : కార్నెల్ వెన్ గ్యెల్

—తెలుగు : యవ్వార్ చందూర్

1988 జూలై 03

'అ అ ఇ ఈ క ఖ గ ఘ - అవి ఏమంటాయి?' అని అతను (రాజేంద్ర ప్రసాద్) ప్రశ్నిస్తే, 'ప్రేమకు పాఠం ప్రేమకు పీఠం ప్రేమే అంటాయి' అని ఆమె (గౌతమి) వెబుతూ, 'జడలో చామంతిదండ మెడలో ముత్యాలదండ చందమామా' అని అన్యోపదేశంగా కవిప్రుస్తుంది. 'వయస్సే వరహాల దండ మనసే బంగారు కొండ పైడిగుమ్మా' అని అతను మెచ్చుకుంటాడు. (గాత్రం: బాలు, జానకి; గేయ రచన: సినారె). విజయలక్ష్మి 'మూవీస్ 'తోడ్కలుగు' చిత్రంలోని అయిదు పాటల్లో నాలుగు నారాయణ రెడ్డి రాసినవి; ఒకటి: జొన్నవిత్తుల. రాజ్ - కోటి సంగీతం. .... రాజేంద్రప్రసాద్, గౌతమితో బాటు చంద్రమోహన్, సత్య నారాయణ, శుభలేఖ సుధాకర్, వినోద్, రాజ్యలక్ష్మి, శ్రీలక్ష్మి, నిర్మల, పిఆర్ వరలక్ష్మి, రజిత ఉన్నారు. కాశీవిశ్వ నాథ్ మాటలు, రేలంగి నరసింహారావు దర్శకత్వం. నిర్మాత: జివిజి రాజు. చిత్రంలోని అయిదు పాటలు ఈ ఉదయం 'దేవి - శ్రీదేవి'లో పాత్రి

కేయలకు చూపించారు.... పిఆర్ ఒ నరసింహం.

..... 08

సవేరా 'చల్లవి' లో శ్రీదేవి నటించిన 'నువ్వే నాశ్రీమతి' లోని పాటల ప్రదర్శన. ఐవి శశి దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రం (అయిదారోళ్లనాటిది) మొదట తమిళంలో తర్వాత మాళయాళం, హిందీలో ఘనవిజయం పొందింది. ఇప్పుడు తెలుగులోకి తెస్తున్నారు కెఆర్ షణ్ముగం. ఇళయ రాజా సంగీతం, వసంత కుమార్ మాటలు, రాజశ్రీ పాటలు.... కలవో, కథవో అనిపించే ప్రియ (శ్రీదేవి) తెలిసీ తెలియని వయసులో పొందిన శృంగారానుభవం ఈ చిత్రకథలోని ప్రధాన ఘట్టం - సాముగరిడిలులేని సంపల నాత్యక యితీవృతం.... పిఆర్ ఒ: అద్దనరావు.

..... 10

ఇవ్యాళ సిసీ టెక్నీషియన్స్ అసోసియేషన్ వారు పాటినమ్ జావితీ సందర్భంగా కలైవణార్ లో జరుపుతున్న

మాలతీ చందూర్

నవలలు

వైశాఖి	16 - 50
కాంచన మృగం	16 - 50
భూమి పుత్రి	16 - 00
మధుర స్మృతులు	14 - 00
ఓ మనిషి కథ	16 - 00
ఏమిటీ జీవితాలు	12 - 00
మనసులోని మనసు	25 - 00
అలోచించు	9 - 00
రాగ రక్తిమ	18 - 00
మేఘాల మేలిముసుగు	16 - 00
కలల వెలుగు	15 - 00
బ్రతక నేర్చిన జాణ	14 - 00
జయలక్ష్మి	20 - 00
కృష్ణవేణి	20 - 00
ఏది గమ్యం ఏది మార్గం	15 - 00
ఎన్ని మెట్లెక్కినా.....	18 - 00
సద్యోగం	15 - 00
లావణ్య	14 - 00

ఇవిగాక

వంటలు - పిండివంటలు	35 - 00
ప్రశ్నలు - జవాబులు	15 - 00
జాబులు - జవాబులు	13 - 00
అల్లికలు - కుట్లు	30 - 00
అందాలు - అలంకారాలు	15 - 00
మహిళలకు మధురజీవనం	7 - 50
దాంపత్య జీవితం	12 - 50

20/- రూ॥ పైబడి పుస్తకములు తెప్పించుకొనేవారు, ముందుగా ఆ పుస్తకాలధరకు 2 రూ॥ తగ్గించి M. O. పంపితే, 2 రూ॥లకు మాత్రమే V.P.P పంపుతాము. అందువలన మీకు అసలు ధరకే పుస్తకాలు అందుతవి.

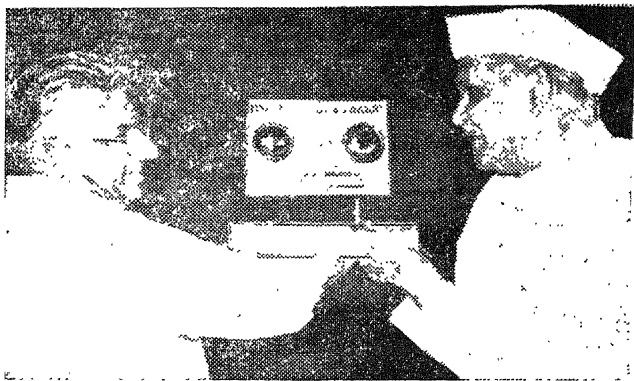
క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్

రామమందిరం వీధి - విజయవాడ - 2

ఫంక్షన్ కి అధ్యక్షులు సుప్రీమ్ కోర్టు జడ్జి జస్టిస్ నటరాజన్. రామనాథ్ అవార్డ్ శార్మిల్ సింగ్ సేథి, ఎవియమ్ అవార్డు డైరెక్టరు విశ్వనాథ్, నాగిరెడ్డి అవార్డు తోటతరణి, యల్వి ప్రసాద్ అవార్డు చంద్రబోస్, యమ్ జి ఆర్ అవార్డు భారతీరాజా స్వీకరింప నున్నారు. అయితే, అదే టైముకి మ్యూజిక్ అకాడమీలో సోవియట్ పప్పెట్ - షో, రాణి సీతయ్యలో కళారంజని ప్రోగ్రామా ఉన్నాయి - మిత్రులు రావి కొండలరావుతో వారం రోజుల క్రితమే ప్రొఫెసరు పరబ్రహ్మన్ని మాడటానికి వస్తామని చెప్పాము. అంచేత, మూడున్నరకి 'సిటీ'లోవారు ఏర్పాటు చేసిన ఫిలిమ్ న్యూస్ ఆనందన్ ఎగ్జిబిషన్ కి వెళ్ళాను. ప్రతిసారి కొత్తగానే ఉంటుంది ఇతను నిర్వహించే ఎగ్జిబిషన్. ఏ ప్రయోజనమూ అశించకుండా ఒక సత్కార్యానికి అంకితమైన విశుద్ధ జీవనుడు ఫిలిమ్ న్యూస్ ఆనందన్. కోన్ని పనులు వ్యక్తులే చేయగలరు, ఎంత సొమ్ము వెచ్చించినా సంస్థలు చేయలేవనేందుకు మా ఆనందనే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం.... 1971లోని 'రిక్లూకరన్' చిత్రానికి బహుమతి అందుకొన్న యమ్ జి ఆర్ బొమ్మ మొదట మిమ్మల్ని పల్కరిస్తుంది. ఆ తర్వాత ఆఫ్రో ఏషియన్ పెస్టివల్ లో (1960) 'పీర పాండ్య కట్టబొమ్మన్' కి బహుమతి అందుకున్న శివాజీ గణేశన్. జాతీయ సాయిలో స్వర్ణ పతకం పొందిన తొమ్మిది దాక్షిణాత్య చిత్రాలలోను నాలుగు మళ

యాళం (1966 నాటి 'ఫమ్మిన్' తో ప్రారంభమై), నాలుగు కన్నడ, ఒకటి సంస్కృతం. ఇప్పటికి 3331 చిత్రాలు తీసిన తమిళంగాని, 2954 చిత్రాలు తీసిన తెలుగు గాని ఆ గుర్తింపుని పొందలేక పోయాయి. (కన్నడంలో వెలువడవి 1169; మళయాళంలో 1902). సీతా రామా జననం, గొల్ల భామ, విప్రనారాయణ వంటి చిత్రాలలోని స్టిల్స్, మరుపురాని వ్యక్తుల బొమ్మలు, 1983 సీతారా కారు, 1987 సినిమా ఎక్స్ ప్రెస్ - డయోనారా కారు, మొట్టమొదటి ఫిలిమ్ డెయిలీ, చిత్రపరిశ్రమ గురించి దాక్షిణాత్య భాషలలో వెలువడిన పుస్తకాలు (మాలతీ చందూర్ సెన్సారింగ్ అనుభవాలుతో సహా), అపూర్వమైన ప్రత్యేక సంవికలు, వేర్వేరు జ్ఞాపికలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ ఎగ్జిబిషన్ లో! సుమారు 1600 కోట్ల రూపాయలు భారతీయ చిత్రపరిశ్రమలో ఉంది. దేశం మొత్తం మీద 12000 సినిమా డియేటర్లు ఉన్నాయి - అంధ్రలో పర్యనెంటు హాల్స్ 1632, టూరింగ్ టాకీస్ 855; తమిళనాడులో పర్యనెంట్ 1432 - టూరింగ్ 780; కేరళలో పర్యనెంట్ 457 - టూరింగ్ 920; కర్ణాటకలో పర్యనెంట్ 606 - టూరింగ్ 677.... నాలుగు దాక్షిణాత్య భాషలలోనే గాక హిందీలోను, సిన్ హాలీస్ లోను నమక్కాల్ రామలింగం పిళ్లై నవలని పిక్చర్ గా తీశారు - అంతటి గౌరవం ఆయన నొక్కరికే

‘నేషనల్ సిటిజన్’గా గుర్తింపు గౌరవమూ పొందిన టిఎకె శాస్త్రిని (భారత్ కల్చరల్ కమిటీ ఇంటిగ్రేషన్ కమిటీ - మద్రాసు తెలుగు అకాడమీ). ఉప రాష్ట్రపతి శంకర్ దయాళ్ శర్మ, ఢిల్లీలో జరిగిన నేషనల్ సిటిజన్స్ కమిటీ వారి ఫంక్షన్ సందర్భంగా, అభినమించిన్నారు.

దక్కొంది. మొట్ట మొదటి డబ్బింగ్ సినిమా పేరు 'హరిశ్చంద్ర' - 1943 లో కన్నడం నుంచి తమిళంలోకి వచ్చింది. .... వెంకయ్య అవార్డు అందు కున్నవారు యంతవరకు : యల్వీ ప్రసాద్, పుల్లయ్య, బిఎ సుబ్బారావు, రహమాన్, కొనరాజు, భానుమతి, బాపు - రమణ .... పద్మ భూషణ్ పొందినవారు : అక్కినేని నాగేశ్వర రావు, శివాజీ గణేశన్, ప్రేమ్ నశీర్, రాజ్ కుమార్ .... అలాగే, పద్మ విభూషణ్ పొందినవారు : యమ్మెస్ సుబ్బలక్ష్మి, ఉదయ శంకర్. తులా భారం, స్యయంవరం, నిమజనం -

మూడు తడవలు 'ఈర్వశి' అయిన నటీ
మణి శారద ఒక్కరే! 110 వారాలు
ఒకే థియేటర్లో (బ్రాడ్వే) అడిన విశ్రం
1944నాటి 'హరిదాస్' (త్యాగరాయ
భాగవతార్). ఇలాటి విశేషాలు ఎన్నో
వున్నాయి ఫిలిమ్ న్యూస్ ఆనందన్
ఏర్పాటు చేసిన ఎగిబిషన్లో.... రాణ్
సీతయ్ హాలులో కళారంజని వారి
కోత్సవాల సందర్భంగా, 'ప్రొఫెసర్
పరబ్రహ్మం' నాటకానికి ముందు,
జేమీ హడాడ్ (Jamey Haddad)
వాద్యకవేర్ (డ్రమ్). ఫ్రాంక్ గియోరిని
(Frank. Giorgini) అనే ప్రఖ్యాత
డ్రమ్మేకరూ, ఈ హడాడ్ కలిసి

చందూర్

రచనలు

నేటి విలువలు
 దూరాన్ని జయించిన మానవుడు
 భారైస్ స్ట్రీమ్ మెజ్
 కథానికలు
 జీవనమారం
 ఎలినార్ రూజ్ వెల్ట్
 తొలి పాఠాలు
 ప్రేమగాధ
 హెలెన్ కెలర్
 డా॥ మేరీ వెర్రిస్
 నేల - నీరు
 మహా నగరంలో
 జీవితం
 నవచైతన్య
 ప్రతి గురువారం
 ఆరు కథలు
 వెల్లు
 మరొక ఆరు కథలు
 ఈ నాగరికత
 నాలుగు రోడ్లు
 అణుశక్తి
 బొలరాజ్యం
 గ్రామ వైద్యుడు
 సాహస యాత్ర
 అంతేనా
 కాఫీ మానెయ్యడం

పరిజయం చేసిన పుస్తకాలు
 అన్యాయం
 ఆఖరి కోరిక
 ఎక్కడికి కమలా ?
 భానుమూర్తి భార్య
 రాధ నవ్వింది
 కొత్తలోకాలు
 కొన్ని గ్రంథాలు
 సీతతో సినిమాకు
 ప్రజానాయకుడు ప్రకాశం
 నటింట్ల దీపం
 మాంగుళూర్ మెయిల్
 మహాబలిపురం
 మనకీ ఒక కారు
 సీతా ఫలాలు
 భాష
 పూసల మేడ
 శివరావు
 కలడోలేడో
 మావో పాలనలో
 చైనాలో మైనారిటీలు
 అమెరికా
 జులై నాలుగు
 వరదల్లో వాంగ్
 మాతా భూమాతా
 వీమలబారు

వీటితో ఏ ఒక్కటి ప్రస్తుతం అచ్చులో లేవు. చదవాలనుకున్న
 వారు మీకు చేరువలోనున్న లైబ్రరీ దొరికితే చదవండి.

‘హాడిని’ అనే ఒక కొత్తరకం వాద్యం కనిపెట్టారు. అఫ్రికన్ - క్లే - డ్రమ్, ఇండియన్ రెదర్ - డ్రమ్ ఈ రెండు నిర్మాణ పద్ధతులూ మిళితం చేసిన ‘హాడిని’ ప్రాచీన ప్రాకృతిక శబ్దాలను ఆధునిక యాంత్రిక శబ్దాలను పలికించ గలదు; శ్రుతిలయలను హృదయ స్పందనతో జత పరుస్తుంది. వివిధా నేక శబ్దగతులను సునాయాసంగా వెపులకింపుగా వినిపింపజేస్తుంది. ఇందు లో గల మైక్రోఫోన్, ఎలక్ట్రానిక్స్ చేయగల అద్భుతాలని పరిచయం చేస్తుంది. హడ్డాడ్ వాయిచిన ఈ హాడిని శబ్ద సౌందర్యం శ్రవణేంద్రి యాన్ని ఎన్ని విధాల అలరించేదీ మచ్చుకి చూపింది. .... ప్రొఫెసర్లు ఫరబ్రహ్మం ఇరవైఏళ్లు కృషిచేసి, వృద్ధులని యౌవ నులుగా చేయగల మందు కనిపెడ తాడు. ప్రయోగానికిని నూటపదహార్లు యిచ్చి ఒక ముసలివాణ్ణి పట్టుకొన్నారు. ఆ ముసలివాడు, పునర్ యౌవనం మాట అటుంచి, ప్రయోగం జరిగిన వెంటనే గుటుక్కుమంటాడు (?).... శవాన్ని నదిలో పారేయడం, ప్రొఫె సరుకి, ఆయన భార్యకి, అసిస్టెంటుకి హత్యభయోగభయం, అందుకు తగ్గట్టు గానే కొందరు వీరిని బెదిరించడం, చివరికి మబ్బులు విడిపోవటం - మొత్తం మీద మొదట్నుంచి చివరి దాకా ప్రతిపాత్రా మనపై నవ్వుల జల్లు కురిపిస్తుంది. రావికొండలావు, రాధాకుమారి అనితర సాధ్యమైన హాస్యరసంతో ప్రేక్షకులని మెప్పిస్తారు. వారితో బాటు నాగరాజారావు,

విజ్జిబాబు, భాస్కర్, హరి, నారాయణ బాబు, ఈ నాటకానికి తమ పాత్రోచిత పోషణతో నిండుతనమిస్తారు. దర్శకత్వం : రావి కొండలరావు.

..... 17

“వెంపటి విన సత్యంగారు కూచి పూడి విద్యకు అంకితమైన ఒక అదర్శ గురువు. ఆయన వద్ద శిక్షణ పొందిన ప్రభా రమేష్, ఎంత చక్కటి నాట్య కౌశలంతో సదస్యులను మెప్పిస్తున్నదో మీరు స్వయంగా చూస్తున్నారు. అనందిస్తున్నారు” అన్నారు, ముఖ్య అతిథి జి వి రామకృష్ణ (తమిళనాడు గవర్నరుకి యడ్వయిజర్), నారద గాన నభలో కూచిపూడి ఆర్ట్ అకాడమీ ఎర్పరిచిన నాట్యప్రదర్శన సందర్భంగా! వినసత్యంగారి వంటి ఆచార్యవర్యునికి శిష్యురాలు గావడం తన అదృష్టం అన్నారు ప్రభ. విశిష్ట తతో ఆమె చేసిన ప్రతి ఒక్క అయిటమూ, ప్రేక్షకులను రసానంద లహరిలో మునకలు వేయించింది. ఈ సందర్భంగా ప్రభా రమేష్ (కోటి సూర్యప్రభ - సినీ అర్దిష్ట ప్రభ), కూచి పూడి ఆర్ట్ అకాడమీ బిల్డింగ్ ఫండేకి డెబ్బయి అయిదు వేలు విరాళంగా ఇచ్చారు. లోగడ మంజుభారవి తన నాట్యప్రదర్శనల ద్వారా లక్ష రూపాయలు సేకరించి బిల్డింగ్ ఫండేకి సమర్పించారట. గ్రీన్ వేస్ రోడ్లో, గవర్న మెంటు మ్యూజిక్ కాలేజీకి ఎదురుగా, కూచిపూడి ఆర్ట్ అకాడమీ వారి స్వంత భవనం కొద్ది నెలలలో పూర్తికా

“Father, Kaikeyi loved Rama more than Kaushalya and brought him up showering so much of affection and care. How could such a nice charming lady be so stupid as to be carried away by the words of a low-bred servant-maid?”

“It is a plausible question, Raghu, but you should know that woman was not real Mandhara.”

“Oh, the usual twist. You mean to say that some goddess descended from heavens to take the form of Mandhara?”

“Exactly. Not some goddess - Goddess Saraswati herself who controls all thoughts and actions of mortals. If Rama were to be crowned and if he were to live happily thereafter, the very purpose of the avatar would be defeated - the purpose being killing of Ravana. So, all the minor gods whom we call Dévatas approached Goddess Saraswati and begged of her to do this favour for them. Obliging she did taking the form of Mandhara. With Rama's banishment for fourteen years Dasaratha's death and Bharata staying away at Nandigram, the curtain falls on Ayodhya-”

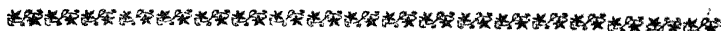

Swadharma Swaarajya Sangha

Director : B V S S Mani

'Beehive' Bldgs - 29, Prakasam Road, Madras - 600 103

('Ph. 514477)

నున్నది. అది నుంచి కళలకు ఆశ్రయ
మిస్తున్నది మద్రాసు మహానగరమే -
అని చెప్పారు వెంపటి వినసత్యం.

....18

‘కలెక్టర్ విజయ’ శత దినోత్సవ
వేడుకలు ఫుడ్ లాండ్స్ లో! ముఖ్య
అతిథి దాసరి నారాయణరావు; అధ్య
క్షులు: యమ్మెస్ రెడ్డి.... ఆ మధ్యా
హ్నం ‘జమిన్ రైతు’లో చదివిన
‘జలగం వెంగళ్రావు - శ్రీనివాసులు
రెడ్డి’ విషయం కాపీలప్పుడు కృష్ణకు
చెప్పాను - ఆయన నవ్వుకున్నారు.....
‘వాట్ నెక్స్ట్?’ అని అడిగినప్పుడు
‘ఒకే షెడ్యూల్ లో ముప్పయి రోజు
లలో హైదరాబాదులో పూర్తి చేదా
మనుకుంటున్నాను. కథ నేనే తయారు
చేసుకున్నాను’ - అన్నారు విజయ
నిర్మల ..... విజయవాడ - విజయ
కృష్ణ, గుంటూరు - జ్యోతిమహల్,
రాజమండ్రి - మేనక, కాకినాడ -
లక్ష్మీటాకీన్, ఏలూరు - రమామహల్,
విశాఖపట్నం - పూర్ణా, శ్రీకాకుళం -
అంజనేయా, హైదరాబాదు - శ్రీని
వాసా అండ్ బాలాజీ, సికింద్రాబాద్ -
రాజేశ్వర్, నిజామాబాద్ - రాజ రాజే
శ్వర్, అనంతపూర్ - రామచంద్రా,
తిరుపతి - మిసీప్రతాప్ .... మొత్తం
పన్నెండు పట్నాలలో పద మూడు
థియేటర్ లో శతదినోత్సవం చేసు
కుంది ‘కలెక్టర్ విజయ’ చిత్రం ....
(అయిదారు సంవత్సరాల తర్వాత -
‘అంతం కాదది - ఆరంభం’ పిక్చర్.
తర్వాత, విజయనిర్మలని వెండితెర

మీద చూస్తారు ప్రేక్షకులు. ఎంతో
గంభీరమూ ఉదాత్తమూ అయిన పాత్ర
అమెది ఈ పిక్చర్లో! స్క్రిన్ ప్లే రస
భూయిష్టంగా ఉంది.... ‘జ గ తి’ -
383)..... ఒక పుస్తకావిష్కరణ
సభకు (రాజీవ్ గాంధీతో ప్రెస్
పార్టీతో వెళ్ళినప్పటి విశేషాలు) రాజ
రాజేశ్వర్ కళ్యాణ మండపం పూర్తిగా
నిండి పోయిందంటే, మీరు నమ్మ
లేరు. జి.కె మూపనార్, కేంద్ర
మంత్రి అరుణాచలం, వైస్ చాన్సలర్
జానం, జస్టిస్ మోహన్, ఎవియమ్ శర
వణన్, మాటిసీ ఇడల్ కమల్ హాసన్
యిలా పేర్లు చెప్పి వారి ప్రసంగాలు
వినడానికి వచ్చారని కొందరు అన
వచ్చు. కాని శివశంకరికి తమిళ సార
స్వతంత్రంను, సామాజిక రంగంలోను
గల సానం అఁ
కి రాగానే ‘మాలతి ఎక్కడ?’ అని
అప్యాయంగా అడిగి, మాలతి కనిపించ
గానే ఎంతో సంతోషంగా రిసీవ్
చేసుకు, అభిమానంతో పల్కరించిన
శివశంకరి, సాహితీత్వం గల స్నేహ
పాత్రురాలు.... శివశంకరి రచనలలో
సాహిత్యం కంటే జర్నలిజమ్ ఎక్కువ
ఉంటుంది - అని అమె విషయంలో
కొందరు విమర్శకులు అంటారు.
ఉంటే వుండుగాక, ఎర్రస్కిన్ కాల్రీ
వెల్ లో లేదా, జూన్ సెయిన్ బెక్ లో
లేదా. జూన్ గంధర్ లో లేదా? శివ
శంకరి ప్రఖ్యాత రచయిత్రి - సామా
జిక త్రేయంపై దృష్టి నిలిపే సంపద
నాత్మక రచయిత్రి. ఇందిరాగాంధీని
పడేళ్ల వ్యవధిలో రెండుసార్లు ఇంటర్వ్యూ

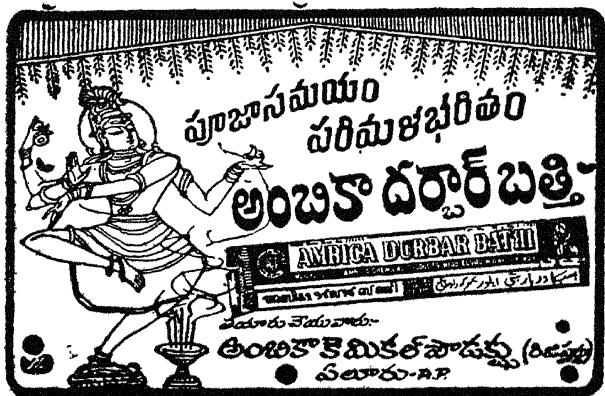

చేశామె; రాజీవ్ గాంధీ ప్రెస్ పార్టీతో రెండుసార్లు వెళ్లారు. ఇంగ్లీషు లో రాసే వారికే తప్ప, దేశ భాష లలో రాసేవారికి గుర్తింపు లభించని కాలంలో, ఒక మణియన్, ఒక శివ శంకరి సాధించిన విజయాలు ప్రశంస నీయమైనవి. జస్టిస్ మోహన్, ఎచి యమ్ శరవణన్ వంటివారు శివశం కరి రచనా శైలిని, విషయ ప్రాశ స్త్యాన్ని మెచ్చుకున్నారంటే, తమిళ సారస్వతంలో ఆమె స్థానం ఎటు వంటిదో తెలుసుకోవచ్చు. (శివశంకరి 'ఒరు మనిదన్', కథ ఇంధీరాగాంధీతో ఇంటర్వ్యూ తెలుగు పాఠకులకి లోగడ పరిచయం చేశారు మాలతీ చందూర్)

.... 20

“ముప్పుయి నాలుగేళ్ల క్రితం నేను విజయనగరంలో పని చేశాను. అంద్రా

లో విజయనగరం మొదటి నుంచీ లలిత కళలకు పుట్టినిల్లు - ముఖ్యంగా సంగీత సాహిత్యాలకు ఆ ఊరి వారైన రమణయ్య రాజా, కళా రంజని అధ్యక్షులుగా, కళా సరస్వతిని సేవించడం సర్వసహజం.... గత పదిహేనేళ్లుగా మద్రాసు నగరంలోని తెలుగు వారు సంగీత నాట్యాలను అనేక విధాల ప్రోత్సహిస్తున్నారు - తెలుగువారి కళా కేంద్ర మయింది ఈ పట్నం.... ప్రఖ్యాత సంగీత విద్వాంసుడైన జేసుదాసు పాట కచ్చేరి వినాలనే ఆత్రంతో ఉన్నా రు మీరందరూ,” అని చెప్పారు తమిళ నాడు గవర్నరు సలహాదారు జి వి రామకృష్ణ, నారద గాన పభలో, కళా రంజని 30వ వార్షికోత్సవ ముగింపు సమావేశానికి ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన సందర్భంగా! రమణయ్య రాజా కృత జ్ఞతలు తెలిపారు; కార్యదర్శి పాండు

రంగ వందన సమర్పణ గావించారు....
కొచ్చిన్ నుంచి వచ్చే ఫ్లయిట్ మూడు
గంటలు అలస్యమవటంవల్ల, ఎర్పోర్ట్
నుంచి తిన్నగా నారద గానసభకు
వచ్చిన జేసుదాసు, వెంటనే సంగీత
కచేర్రి ప్రారంభించారు. ఆ కంఠంలోని
గాంభీర్యం, మాధుర్యం, వాతాపి గణపి
తిం నుంచి ముదుగున్ దాకా ప్రతిపాట
లోనూ గల సంగీత సాహిత్యాలకు,
శ్రావ్యత గాన సుధ తోడు కాగా, క్రిక్కి-
రిసిన హాలులోని ప్రతి ఒక్కరూ తన్మ
యులై విన్నారు. జేసుదాసు పాట
వినడం, మనసుని గాన సంచారిగా చేసే
ఒక రసానుభూతి.

.... 24

‘సలామ్, బాంబే’ చిత్రం 1988 మే
నెల 11-23 తేదీల మధ్య జరిగిన
కాసిన్ ఫెస్టివల్ లో బహు ప్రశంసలు
పొందింది. గౌతమ్ ఫామ్ ‘యన్ యఫ్
డి సి’ సహకారంతో నిర్మించిన ‘అంత
ర్జలి యాత్ర’ ‘గ్రాండ్ ప్రిక్స్’ పొందగా,
ఈ ‘సలామ్ బాంబే’ ని సినీ విమర్శకు
లు, రసజ్ఞులైన ప్రేక్షకులు ఘనంగా
మెచ్చు కున్నారు. ఇవ్యాళ ఉదయం
పద కొండున్నరకి ‘యన్ యఫ్ డి సి’
కాన్ఫరెన్స్ హాలులో దర్శక నిర్మాత,
మీరా నాయర్ ప్రతికల వారిని కలుసు
కున్నారు. వచ్చినది మొత్తం పన్నెండు
పథ్యాలుగురు. కుముదం, ఇండియన్
ఎక్స్ ప్రెస్ యిలాటివి గాక, తెలుగులో
‘జగతి’ ఒక్కటే. ఈ చిత్ర నిర్మాణ
సంబంధమైన సాధక బాధకాలు

పునర్నిర్మాణం కోసం శ్రీలంక కోరిన
60 బిలియన్ డాలర్ల అధిక సహాయ
అభ్యర్థన పరిశీలించే నిమిత్తం, ఇంట
ర్నేషనల్ మానిటరీ ఫండ్ (IMF) తర
పున వచ్చిన అయిదుగురు ప్రతి నిధు
లలో, అందరిలోకి వన్నుదీ (27
ఎళ్ల) ప్రతినిది వరంలోని ఏకైకవనిత
అయిన కల్పన (‘జగతి’ 386 -
‘డైరీ’ జూన్ 26, 1988)

మీరా నాయర్ ఎంతో చక్కగా
వివరించారు. ఈమె విన్నతనం ఒరిస్సా
లోను, అతర్వాత ఢిల్లీలోను గడిచింది.
ప్రస్తుతం న్యూయార్క్ లో ఉంటు
న్నారు. చిత్రం ‘హుట్’ వేసినది
బొంబయి వీధులలో; మ్యూజిక్ సమ
కూర్చినది హాలీవుడ్ లో. ఈ చిత్రానికి
కెమెరా నిర్వహణ ఒక లేడీ; 130
మంది బాల బాలికల జీవిత వివరాల
కోసం (బొంబాయి పేప్ మెంట్స్ మీద

With best compliments from :

APCO-FABRICS

Elegant Designs, Traditional Motifs
Woven into an Imaginative
Blend of Colour Fantasy

APCO brings you

Fabric varieties for all occasions
Silks, Polyester, Printed Cottons,
Janatha Sarees and Dhoties

Come, Make your choice from our wide range
that's easy on your budget

APCO also arranges credit facility
to Government Employees

For all your clothing requirements
Come to any of our 431 outlets
in Andhra Pradesh and other states

APCO the Fabrics with a difference
that make you feel different, smart
fashionable and comfortable

**The Andhra Pradesh State Handloom
Weavers' Co.op Society Limited**

3-5-770, Weavers' Bhavan, Narayanguda, Hyderabad - 500 029
Grams : "WEAVERS" Phone : 230571

JAGATI

October 1988

అనాధల్లా బతికేవారు) ఏడువారాల పాటు ఒక వర్క్‌షాపు జరిపి, ఆ పరిశీలనల నుంచి ఒక కథ రూపొందించిన వ్యక్తి ఒక లేడీ (మీరానాయర్ సిస్టర్ - సైకాలజీ చదువుకున్న సంఘ సేవా పరాయణి). వారి యూనిట్‌లో అధికభాగం స్త్రీలే! ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, హిందీ భాషలలో తీసిన ఈ చిత్రం, ఫ్రాన్సులో రిలీజవుతోంది; ఇటాలియన్ డబ్బింగ్‌తో ఇటలీలో రిలీజవుతోంది; యూరొపియన్ దేశాలలో రిలీజవుతోంది; అమెరికాలో రిలీజవుతోంది. కాని, హిందీ వెర్షన్ మాత్రం ఇండియాలో ఎప్పుడు రిలీజవుతుందో యింకా తెలీదు.... వర్క్‌షాపుకి పిలిపించిన 130 మంది పిల్లలలోను, తమ చిత్రానికిగాను పదిహేడుగురిని సెలెక్ట్ చేశారు. ఆ పదిహేడుగురిలో గౌయిధుగురుకి చిత్రంలో ముఖ్య పాత్రలు వున్నాయి. వీధులలో నిరాశ్రయంగా వుండే ఈ పిల్లలు, 'సర్వ యివత్' కోసం (కేవలం బతికేందుకు) ఏ మారాలు, ఏ ఏ పరిస్థితులలో అవలంబిస్తున్నదీ, ఆ పిల్లలలో వుండే కట్టడులూ, నీతి నియమాలూ, ఎదుట వారి కష్టాలకు స్పందించడం - వీటిని దర్శక నిర్మాత మీరానాయర్ ఎంతో దయనీయంగా, మానవతాగీతంలా రూపొందించారని ఫ్రెంచి పత్రికలూ ఇంగ్లీషు పత్రికలూ ప్రశంసలు కురిపించాయి. 'రిలీజ్ మాట అటుంచి, నూకెప్పుడు చూపిస్తారు?' అని పత్రికల వారు అడగగా, 'అక్టోబరులో' అన్నారు మీరానాయర్. మీరానాయర్.

ఫిలిమ్స్, యన్ యఫ్ డిసి, దూరదర్శన్, ఫిలిమ్ ఫోర్ ఇంటర్నేషనల్, కాన్డెజ్-యస్ఎ, లా - సెప్ట్ - యిందరు కలిసి సంయుక్తంగా నిర్మించిన ఈ చిత్రానికి ఎనభై లక్షలు అయింది. "మూడు నెలలపాటు బొంబయి వీధుల్లో, గ్రాంట్ రోడ్డు, రయల్ట్రీస్టేషను ప్రధానంగా ఈ చిత్రం షూట్ చేశాము. వీధుల్లో అవడం వల్ల రెండు మూడు వేల క్రవుడ్ ఎప్పుడూ ఉండేది. టీ స్టాల్స్ వద్ద, కామాటిపురలోను షూట్ చేస్తున్నప్పుడు మేమెంతో నేర్చుగా వ్యవహరించవలసి వచ్చేది. మొత్తం 52 లొకేషన్స్‌తో, రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. కెమెరా వుమన్ 'మదర్ థెరిసా' డాక్యుమెంటరీ తీసినావిడ - ఇది అమె మొదటి ఫీచర్ ఫిలిమ్. సందేశాలు చెప్పడం నా ఉద్దేశ్యం కాదు - వాస్తవిక పరిస్థితులకి రూప చిత్రణ యిది. నేను ఎక్కడ వున్నప్పటికీ, ఏ ఏ దేశాలు తిరుగుతున్నప్పటికీ ప్రప్రథమంగా ఇండియన్స్" - అన్నారు మీరా నాయర్ .... పి ఆర్ ఒ టీయమ్ రామన్.

—యన్నార్ చందూర్

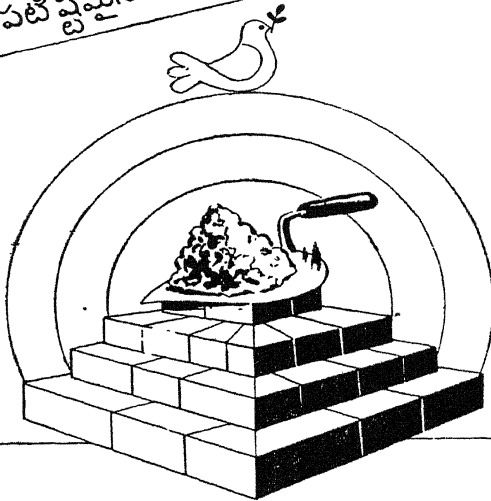

జీవిత మంతా ఈ దారిద్ర్యంలోనూ పుస్తకాలు వ్రాయడంలోనూ గడిపే బదులు మీక్కూడా కొంచెం మూలధనం వుంటే ఎంత బావుండేది - అన్నదట కారల్ మార్క్స్ భార్య, భర్తతో.

—హెరాల్డ్ మాక్మిలన్

ప్రజా స్వామ్యం.
 సామ్యవాదం. మత నీరపేక్షత.
 ఐక్యత. సమైక్యతలు
 శాంతి. పురోగతులకు మన
 పటిష్ఠమైన పునాదులు.

davp 88/245 Tel

చిత్రజగతి

సమీక్షలు

రమేష్ వారి 'డాన్స్ రాజా డాన్స్'

కన్నడంలో అఖండ విజయం పొందాక, ఈ చిత్రం (దర్శకనిర్మాత ద్వారకేశ్) తెలుగులోకి వచ్చింది. తెలుగులో కూడా విజయం పొందాక, రమేష్ ఇంటర్నేషనల్ ద్వారా జివిఎస్ మణి యిప్పడు తమిళంలోకి తలదండ్రులు పాపులర్ మ్యూజిక్ లో ప్రఖ్యాతులు. ఆరేడేళ్ల పసివాడు కూడావారితోబాటు పాడుతూ వుంటాడు. ఒక రోజున ఆ స్టార్ హోటల్ ప్రొప్రయిటర్ తల్లిని బలాత్కరించ బోయి, తండ్రిని కత్తితో పొడిచి, అహత్యానేరం తల్లిపై మోపగా, అమెకు పన్నెండేళ్ల జైలు శిక్ష పడుతుంది - ఈ పసివాడు పాటలు పాడుతూ పొట్ట పోసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. తల్లి, జైలు నుంచి వెలువలికి వచ్చే సరికి, యితను ఒక 'డాన్సింగ్ సింగర్' అయిపోతాడు. ఆ హోటల్ ప్రొప్రయిటర్ కూతురే యితనిని ప్రేమిస్తుంది. ప్రతీకార వాంఛతో కుత కుతలాడుతున్న కథానాయకుడు, కాళ్ళ రేని అంకుల్ సహాయంతో, పగ తీర్చుకుంటాడు. 'అవాస్త వికత'

అధికంగా వున్నప్పటికీ నూతన బాణీలోని నృత్య సంగీతాలు ప్రేక్షకులని మెప్పిస్తాయి.... శీలావతి ఒక నాటి ప్రముఖ తార ('మరోమలుపు') - అమె కుమారుడు వినోద రాజా యిందులో హీరో ('జగతి' - 379.... 1987 నవంబరు 22 'డైరీ').... తమిళ చిత్రానికి పితరీః టియమ్ రామన్.

భాను ఆర్టి 'స్వర్ణ కమలం'

మన సంస్కృతిని, మన సాహిత్య సంగీత నృత్య వైభవాల్ని నేటి ప్రేక్షకులకు చేరువుగా తేవాలనే తపన కళాతపస్విగా మన్ననలందుకుంటున్న విశ్వనాథ్ లో శంకరాభరణం, సాగరసంగమాల నుంచి ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. ఈ 'స్వర్ణ కమలం'లో ప్రతిదీ బంగారు తళుకులీనే కమనీయ సన్నివేశమే తప్ప, సకిలీది ఒక్కటి కూడా కనిపించదు. మన కళలలోని ఔన్నత్యం ఏ అమెరికన్ వచ్చి చెబితే గాని గ్రహింపనేరని దుస్థితిలో వున్నామనే విషయం, ఒడెస్సీ నర్తకి ద్వారా మృదువైన చురక తగినలించినట్లుగా చెప్పించారు

దర్శకులు విశ్వనాథ్. కళా స్వరూపాలన్నీ పరమ శివుని పాదాల వద్ద వుంచవలసిన స్వర్ణ కమలాలని నమ్మిన ఒక అంధ నాట్యాచార్యుడు, పెద్దమ్మాయికి సంగీతం, చిన్నమ్మాయి మీనాక్షికి (భానుప్రియ) నాట్యం నేర్పుతాడు. సాంప్రదాయిక కట్టుబాట్లలో వుక్కిరి చిక్కిరయే మీనాక్షి. అల్లరి చిల్లర అబదాలతో, చిన్నతెర పెద్దతెర చూపించే పసిడి కలల పల్లకిలో విహరిస్తుండగా, సినిమా హెర్మింగ్స్ రాసే యవకుడు చంద్రం (వెంకటేష్), చిలకలపూడి బంగారానికి అసలు బంగారానికి గల తేడా అమె తెలుసుకొనేటట్లు చేస్తాడు. వెంకటేష్ ఈ చిత్రంలో చూపిన సటనా కౌశలం ఎంతో ప్రశంసనీయం. నమర్పణ : కె యస్ రామారావు; నిర్మాత : సి హెచ్ అప్పారావు.

విజయలక్ష్మి వారి

రేలంగి నరసింహారావు దర్శకత్వంలోని చిత్ర మంటే రెండున్నర గంటల సేపు హాయిగా నవ్వుకోవచ్చు. ఆయన తెప్పదలుమ కున్నది కామెడీ ద్వారా వ్యక్తం చేయిస్తారు. మిథ్యా గౌరవాలతో నిష్కారణంగా నలిగిపోయే మధ్య తరగతి కుటుంబాల దయనీయ చరిత్ర సాధారణంగా కనిపిస్తూ వుంటుంది. బస్ కండక్టర్ ఉద్యోగం చేసుకుంటూ మామ్మతో (నిర్మల) ఉంటున్న భాస్కరం (రాజేంద్ర ప్రసాద్), తనకంటూ ఒక యిల్లు కట్టుకోవాలనే ఆశయం గలవాడు; ఇల్లు తర్వాత యిల్లాలి విష

యం.... అ అద్దె ఇంటో మూడు కాపరాలు వున్నాయి. ఒకటి : ఇన్స్టాల్ మెంట్సు మీద కలర్ టివి, ఫ్రీజ్ యిత్యాదులు కొనే భార్యా, నలుగురు పిల్లలూ గల ప్రభుత్వోద్యోగి (వేలు); రెండు : వెటు కింద టైపు రైటరుతో ఇద్దరు పెళ్లొని ఆడపిల్లలూ ఇల్లరికిపు పెదల్లుడు (చంద్రమోహన్) తో సంసారం ఈదు కొస్తున్న నరసింహం (సత్యనారాయణ); మూడు : భాస్కరం అతని మామ్మ.... పెళ్లిచూపులు, పరకట్టు సమస్య, ఎదురింట్లోని 'యల్ ఐ సి' సుదాకర్, నరిసింహం రెండో అమ్మాయిని ప్రేమించడం, మూడో అమ్మాయి అరుణ (గౌతమి), బస్ కండక్టర్ అని చులకనగా మాట్లాడి తర్వాత అతని లోని బౌద్ధార్యం తెలుసుకోవడం - ఈ చిత్రంలోని కథాంశాలు అతి స్వల్ప కాలంలో అగ్రరేణికి వేరుకుంటున్న గౌతమి పెర్ఫామెన్స్ బావుంది. నిర్మాత : జివిజి రాజు.

రాశి మూవీస్

'భార్యా భర్తలు'

రామకృష్ణ (శోభన్ బాబు) రామ శబ్దానికే అంకితమై, 'ఒక మాట, ఒక బాణము, ఒక పత్నీవ్రతుని' గా ఉండాలనుకొని, ఎదురు ప్లాట్ లోని శాంతిని (రాధ), తనకి ఉద్యోగం వచ్చాక పెళ్లి చేసుకుంటాడు. పైకి కీమలాడుకుంటూ, అంతర్యంలో పరస్పరం ప్రేమించుకున్న ఈ యిద్దరూ సీరపడి, ఒక ప్లాట్ లో వారయాక, తన ఉద్యోగం నిలుపుకునేందుకు, కంపెనీ వారి

కోసం రాబట్టవలసిన కాంట్రాక్టు విషయంలో, కఠినంగా కనిపించే అఫీసు మేనేజరు ఆశాలత (సుహాసిని) మనసు కరిగించేందుకు ఒక జాలి గాధ (తనపై ఆధారపడ్డ ముసలి తల్లి దండ్రులు, పెళ్లి గావలసిన ఇద్దరు వెల్లెళ్లు, ఒక పోలియో తమ్ముడు - ఈ కుటుంబ భారం కాంట్రాక్టు సేకరించ లేకపోతే వెంటనే తన ఉద్యోగం పోవడం, తామంతా వీధిలో పడటం) సినిమా రీలులా వర్ణించి వేప్పే సరికి 'అయ్యో పాపం' అని ఆమె కాంట్రాక్టు మంజూరు చేస్తుంది. రామకృష్ణకి ఒక మారుతీ, ఒక బంగళా ఇస్తుంది కంపెనీ : లైఫ్ స్టయిల్ మారిపోతుంది.

తన అక్క గారికి మల్లే ఆశాలత కూడా మోసపోయి, తన సర్వస్వం రామకృష్ణకు అర్పిస్తుంది. ఆ తర్వాత హీరో చూపే పత్నిద్రతం కొంచెం కృతకంగా ఉన్నప్పటికీ, సుహాసిని చూపిన కుసుమ కోమల కాంతా హృదయం, నాటకీయ తకు రక్తిమనిస్తుంది. అంకుల్ (రంగ నాథ్) శంకర్ తమ అకవుంట్ పరిష్కరించు కోవడంతో, తనుకన్న బిడ్డ జీవితాలంబనగా ఆశాలత నిష్క్రమించడంలో చిత్రం ముగుస్తుంది. దర్శకులు : మురళీమోహన రావు. నిర్మాత యమ్ సిరిసింహారావు.

క్రివేణి® ఇంకు

గమ్

అఫీసుపేస్ట్

వాడి,
వాటి విశిష్టతను
గమనించండి.

IS:1221-73

తయారుచేయువారు:

కృష్ణవేణి ఇంకు ఫ్యాక్టరీ

751, ఆరువత్తియూర్ హై రోడ్, మద్రాసు-600 081

సవంతి వారి 'చల్ చల్ గుట్టం'

పెద్దోడు, చిన్నోడు, బయట వూరు నుంచి వచ్చిన అమ్మాయి, అబ్బాయి - అందరూ పదేళ్ల లోపువారు. వయసు లోకి చిన్న, తనమాట కాదంటేనూ తనని నిర్లక్ష్యం చేస్తేనూ కెప్పున కేక పెట్టి, పంతం నెగించుకొనే చిన్నోడు బొమ్మలు గీయడంలో దిట్ట - అంతే కాదు, పుట్టెడు బుద్ధులు. పక్కనున్న మనూ అంకుల్ వారికి ప్రేమాస్పదుడు. బయటవూరునుంచి వచ్చిన అమ్మాయి అబ్బాయి ఈ మనూ అంకుల్ సిస్టర్ పిల్లలు, నలుగురు పిల్లలూ మూడు సైకిళ్లమీద (చిన్నోడు యింకా స్వంతంగా రెండు చక్రాల సైకిలు తొక్కలేదు) ఒకసారి మ్యూజియమ్ చూడటానికి వెళ్ళినప్పుడు, చిన్నోడికి మాజిక్ అంకుల్ తట్టిన పడతాడు. వెండి (తెల్ల) గుర్రంబొమ్మ రేడి యేటర్ కాప్ పైవున్న జీప్ చిన్నోడు అక్కడే చూస్తాడు. మ్యూజియమ్ నుంచి మార్లాండ్ వర్మ కిరీటం, మార్లాండ్ వర్మ ఖడ్గం దొంగలు ఎత్తుకు పోతారు. మనూ అంకుల్ ఫాదర్ (డియన్ పి) ఆ దొంగలని పట్టుకోబోయి చనిపోతాడు మంటలలో! బోర్నోటల్ స్కూలునుంచి తప్పించు కొచ్చిన ఒక బాలుడు, ఈ నలుగురు పిల్లలకి దగిరవుతాడు - కారు ఎలా మంటల పొలయినదీ కళారా చూసినదీ ఆ కుర్రాడొక్కడే! ఈ అయిదుగురూ దొంగల ముఠా రహస్యం ఛేదించడం

అక్షరాలతో అక్షరాలతో అక్షరాలతో అక్షరాలతో అక్షరాలతో

నెహ్రూవాణి

రాజకీయాలలో గాని యుద్ధ భూమిలోగాని తెంపరి తనంతో చేసే ప్రయోగాలు '(యడ్వంబరిస్ట్ టాక్ టిక్స్)' విజయ వంతమవడం చాలా అరుదు. అపాయాలతో కూడిన కొంత సాహసం తప్పదు - కాని తెంపరి తనం చిన్నతనపు చేష్ట.

1950 నవంబరు 20

ఈ బాలల చిత్రంలోని యితి వృత్తం. ఎంటర్టైన్ మెంటుతో బాటు బాల హృదయాలు ఎటువంటి పసిడి హృదయాలో తెలిపే ఈ చిత్రానికి నిర్మాత: రవి కిషోర్. మాతృక: మళయాళం.

✽

తక్కువ వాగ్దానాలు చేసి వ్యక్తికే మీరు వోటు వేయండి. ఎందు వల్ల వంటే అతను మిమ్మల్ని నిరుత్సాహ వరచలేడు. — బెర్నార్డ్ బహూర్

ఇదిగో, భౌతిక అవశేషా అడుగున గల ఆ పై గోరీపై ఎమున్నదో చూడండి: అత్మ గర్వం లేని అందం, దర్పంలేని ధైర్యం, క్రౌర్యం లేని సాహసం, మనిషిలోని సుగుణాలన్నీ ఏ ఒక్క దురుజ్జము లేకుండా! ఇదే ఏ నరుని సమాధి పైనున్నా, అది మెచ్చుకోవడం గాక పొగుడుతున్నారనిపిస్తుంది. కాబి, 'బోట్ స్పయిన్' పృథ్విగౌరవ విహ్నంగా ఆ మాటలు ఎవరూ కాదనలేరు (పెంపుడుకుక్క) — మార్క్ ట్వేన్

మజిలి

అన్నపూర్ణారెడ్డి

డాక్టరు సారథి పల్లెటూళ్లో ఉంటున్నాడు. చెల్లెలు గాయత్రి, పిల్లలతో, అన్నగారిని చూడటానికి వచ్చింది. ఈ వాతావరణం ఆమెకు సుతరామూ వచ్చలేదు. అందుకు తోడు సారథి పిల్లలు ఇంట్లో ఉన్న కొత్త మవిపివి 'పిప్పీ, పిప్పీ' ఎంతో ప్రేమగా పిలుస్తున్నారు. ఎవరి పిప్పీ ? ఈ జానకి యిక్కడ ఎందుకుంటోంది .... ఇక చదవండి

“పిన్ని” అన్నారు పిల్లలు.

‘జానకి’ - బదులిచ్చాడు సారథి.

అంతకు మించి విషయాలు రాబట్టలేకపోయింది గాయత్రి.

‘పిన్ని’ అనేసరికి అనుమానంగా చూచింది గాయత్రి. జడను ముడిగా చుట్టి సాదావాయిల్ వీరతో విన్నమెత్తు బంగారమైన ఒంటి మీద లేకుండా, వేతులకు వెలసి పోయిన మట్టి గాజులు, నుదుట కుంకుమ, బోసి మెడతో అతి నిరాడంబరంగా వున్నా కింవిత్ ఆకరణీయంగానే వున్న జానకి ఎవరూ అన్న విషయమే కొరుకుడు పడక అశాంతిగా లోలోపలే వేగి పోయింది గాయత్రి.

ఆ పూటంతా అలసటతో తల్లిపిల్లలు పడి నిద్రపోయారు.

మరే విశేషము లేకుండా రెండు రోజులిట్టే గడిచిపోయాయి.

ఉదయం లేవగానే డాబుగా దర్బాగా ముస్తాబవడం.... ఇంట్లో ప్రొద్దు పోవడం లేదంటూ విసుక్కోవడం అడుగడుగునా తన ఇంటి దర్బా దర్బాలు వెల్లడయ్యే ధోరణిలో మాటలు విసురుతూ పిల్లలను అంక్షలు విధిస్తూ తిరిగేది గాయత్రి.

అతిథి మర్యాదల్లో వీనమెత్తు అయినా లోటు పాటు జరగకుండా అతి జాగరూకతతో ఒదిగి మసిలేది జానకి.

‘జానకి .... జానకి’ అంటూ సారథి ‘పిప్పీ, పిప్పీ’ అంటూ పిల్లలు, వారి అన్యోన్యం చూస్తూంటే ఈహాలు ఎటో పరుగులెత్తేవి గాయత్రిలో.

5

గాయత్రి పిల్లలు, రవి విజ్ఞ కలిసి వసారాలో అడుకొనేవారు.

తన పెద్ద టాయ్ గన్ భుజానికి తగిలించుకొని పేంటులో వర్డ్ టక్ వేసుకొని స్టయి లిష్గా నడుస్తూ “ఎవడైనా అడ్డాస్తే కాల్చేస్తా” అంటూ సరైన తుపాకీలాగి గురి పెట్టేవాడు శీను.

చెట్టు క్రింద మట్టిలో అడుకొనే పిల్లల్ని చూస్తే గాయత్రి కేకలేసేది.

తన పిల్లలను దగరకు పిలిచి “చూడు పిట్టి! మట్టిలో అడకూడదు. బట్టలు సాడెపోతాయి, గజ్జి వస్తుంది. తప్పమ్మా!” అని అనునయం గా చెప్పేది.

అన్నగారి పిల్లల్ని మాత్రం “సరి పోయారు. మట్టిలో మీ లాగ ఏవీ తిరుగుతాయో తెలుసా? అదో” అంటూ దూరాన కంచెల్లో తిరిగే పండుల్ని చూపేది.

శీను, వైతన్య చప్పట్లు చరిచి మరీ నవ్వే వాళ్లు.

ఉక్రోశం ముంచు కొచ్చిన రవి “మట్టిలో అడినంత మాత్రాన పిగ్గి అవుతారేంటి. పిల్లలు మరీ అంత గిరిగీను క్కూర్చోకూడదట. రోగాలు రాకుండా రేపిస్టెన్స్ రావాలంటే దుమ్ముధూళి కాస్త అంటాలట” అనేవాడు.

“ఓ యబ్బో! డాక్టరువు నీవే అయినట్లున్నావే!” గాయత్రి వెక్కిరింపుగా అనేది.

“చూనాన్న డాక్టరు .... ఆయన అలాగే వెప్పారు! మాకు ....” విజ్జి రోషంగా కల్పించుకొనేది.

పిల్లల్ని దీర్ఘంగా చూస్తూ “మంచి వెప్పి నేనేందుకు చెడ్డ అవ్వాలి. మీ పెంపకం అలాటిది .... మీ తప్పే ముందిలే .... అందరికీ బాధ్యత ఎలా వస్తుంది?” అంటూ కంటి కొసలతో ఇంట్లోకి చూస్తూ అన్నమీద కసంతా జానకి మీద వెళ్ళగక్కేది గాయత్రి.

ఆ కాస్సేపు వసారాలో కూర్చున్నా, తిరిగే పిల్లలంతా అటల్లో పడి చెట్టు క్రింద వేరేవాళ్లు.

నారాయణ వాళ్ళ చేతుల్లోవున్న బొమ్మలను చూస్తూ “ఒక్క సారి నన్ను పట్టుకొనీవా ఆ గన్” అంటూ ప్రాధేయ పడేవాడు.

“ఏయ్ .... నీవు దొంగ .... పో” అని కసిరేవాడు శీను.

“వాడు దొంగ కాదు, మా ఫ్రెండ్ .... ఇంకొ సారి అలా అన్నావంటే చూడు” - చూపుడు వ్రేలితో బెదిరించి విజ్జి.

విజ్జి అంటే ఏ మూలో ఇప్టమున్న శీను “అయితే నా జట్టు వుంటావా ....” అంటూ అడిగేవాడు శీను.

మొత్తానికి నారాయణ దూర దూరంగా నిలబడి, వాళ్లు అడుకొనే అటల్లో మానసికంగా తనూ పాల్గొంటూ వేతిలోని చింతపిక్కల్తో అడుకొని తృప్తిపడేవాడు.

విజ్జి, రవీలు వాడిని తమ జట్టులో కలుపుకొనేవారు.

విదో చుట్టం చూపుగా కాకుండా అన్న ఇంటి పరిస్థితి మనిశితంగా గమనిస్తూ మనసులోనే అంబనా వేసుకో సాగింది గాయత్రి.

ముఖ్యంగా జానకి ఎవరు అన్న సందేహం పట్టుకొని మనసుకు శరీరానికి విశ్రాంతి కరువైంది. కొన్ని యుగాలుగా ఆ ఇంటు మనలు తున్న వ్యక్తిలాగ జానకి తిరగడము పిల్లలూ సారథి, ఎట్టి అరమరిక లేకుండా ఆ అమ్మాయికే ప్రాధాన్యం ఇస్తూ రాసుకు

జట్టు జట్టుగా అడుగుంటున్నారు. అ వీధిలో పిల్లలు ఈ వీధిలోకి, ఈ వీధిలో పిల్లలు ఆ వీధిలోకి పోతూ సందడి సందడిగా కేకలేసుకుంటూ తిరుగుతున్నారు.

జానకి భోంచేసి, పక్కలు దులిపి వంట ఇంటిలో పని నర్దుకో సాగింది.

సారధి పేపరు పుచ్చుకొని గుమ్మాని కెదురుగా, హాల్లో కుర్చిలో కూర్చు న్నాడు. తనూ ఓ కుర్చీ లాక్కొని తెలుగు పత్రికలు రెండు ముందేసు కూర్చుంది గాయత్రి. పేజీలయితే తిరుగు తున్నాయి కాని ధ్యాసక్కడ లేదు. సారధి నెలాగయినా కదపాలని దృఢ సంకల్పంతో కూర్చుంది.

“అన్నయ్యా”

“ఏమ్మా!” పేపర్లోంచి తలపై కెత్తి తిరిగి వచ్చేశాడు సారధి.

“జానకి ఎవరన్నయ్యా?”

“జానకి .... అంటే ఓ మన జానకి నేనా నీ వడుగుతూంట?”

అది మతిమరుపో లేక కావలసి అలా చేస్తున్నాడో తెలుసుకోలేక చిర్రెత్తు కొచ్చింది గాయత్రికి. అయినా తమా యించుకొని “అవును” అంది.

“జానకి.... సాటిమనిషి. పైపెచ్చు .... మన ఇంటిలో వుంది.... మన బాగోగులు చూస్తుంది .... అంతే!”

గుర్రుగా చూస్తూ.... “కాని అందరూ అలా అనుకోరుకదా?”

“అందరితోటీ నాకేం పని, వెలెమ్మా”

“అవును, అంత ధీమా వుంది కాబట్టి, అంత ధైర్యంగా ఇంట తెచ్చి

పెట్టు కున్నావు .... అంత అక్కర వదిన మీద వుండి వుంటే .... సంసార మిలా వెక్కిలు ముక్కలయ్యేదా? ....” గొంతు పెంచి నిలదీసింది.

అరవేత్తే గడ్డం రుద్దుకొని “మీ వదిన సంగతి వదిలేయి గాయత్రీ ... అమెకు నచ్చిన విషయాన్ని చేసే తత్వం అమెది. అందుకే తనకు నచ్చిన దగర, తనకు నచ్చిన రీతిలో వుండి పోయింది. ఆ విషయాన్ని గురించి తర్జన భర్జన లెందుకు?” తేలికగా కొట్టి పారేశాడు.

“అవును, మరి అవిడకు నచ్చిన రీతిలో అవిడ వుండి పోతే .... ఇక్కడ నీకు నచ్చిన రీతినే వుండిపోయావు.... మధ్యలో .... తర్రెత్తుకోలేక బాధ పడేది నేనేగా .... తల్లికి పుట్టింది ఇద్దరమే అయినందుకు ఒకరి నొకరు తోడుంటారని, పుట్టి నింటి అవ్వులు మువ్వులు తీరుతుందని, ఈలా తోడ బుట్టిన ప్రేమలు చంపుకోలేక సిగు విడిచి, నేను రావాల్సిందే కదా .... నీకేమో వీమ కుట్టి నట్టయినా లేదు”....

పేపర్లోంచి తలపైకెత్తలేదు సారధి.

అసలు తను చెప్పిన మాట వెవి కెక్కిందా లేదా ? .... ఊరికే కంఠ శోషేనా అన్నంత చిర్రెత్తు కొచ్చింది గాయత్రికి. చాలా సేపటికి తలపై కెత్తి, “గాయత్రీ.... ఇది నీ పుట్టినిల్లే నమ్మా .... ఇక్కడ నీకు అగౌరవము జరగడం కానీ, నీవు కించపడే అవసరం కానీ రాదు. యధేచ్ఛగా రావచ్చు. పోవచ్చు” తూచి తూచి బదులిచ్చాడు సారధి.

“అంతేగానీ నీ దారి నీవు మార్చుకోవన్న మాట .... అసలా అమ్మాయి ఏ అధికారంతో ఈ ఇంటు వుంది?.... ఈ ఇంటితో గల సంబంధ బాంధవ్యా లెటు వంటివి ? ”

చెల్లి ముఖంలోకి చూచి చిన్నగా నవ్వి, ఏడం చేత్తో తల తడుముకొంటూ “అంత దూరం నేనాలోచించలేదు, చెల్లీ....జానకి ప్రాపకంలో పిల్లలు నిశ్చింతగా పెరుగుతున్నారు. నాకున్న చింతలా పిల్లల గురించే....కానీ జానకి సంరక్షణలో నా గురించి కానీ పిల్లల గురించి కానీ ఎట్టి ఆలోచనా లేదు. ఇప్పటికిలా జరిగి పోతోంది. జరగ నియ్యి, ఏదేదో ఈహించుకొని, నీవు హైరానా పడం ఎందుకు చెప్ప?”

“అంతే కానీ జానకికి ఈ ఇంటితో గల బాంధవ్యం చెప్పవన్నమాట.”

“చెప్పానుగా అమ్మా! సాటి మనిషి అని, అంతే. జానకి సంగతి వదిలేయ్. బావ క్రొత్తగా వ్యాపారం ఏదో మొదలు పెట్టబోతున్నట్టు ఆ మధ్య వ్రాశాడు. మీరున్న ప్రాంతం లో పట్టు ఎక్కువగా పండు తుందట కదా?”

భర్త విషయం వచ్చేసరికి ఎక్కడ లేని ఉత్సాహం పుట్టుకొచ్చింది.

“అవునన్నయ్యా, చుట్టు పట్ల పట్టు కాయకొని ఉడికించి పట్టుదారం తీసే పరిశ్రమ - వీలుబట్టి పట్టు మగ్గాలు కొన్ని నెలకొల్పాలని ఆయన ఆలోచన అయినా అనుకున్నవి అనుకున్నట్టు కావు కదా.”

PIOUS MAN

Late Chalikonda Appa Rao who retired as a Central Intelligence Officer passed away peacefully in Kakinada at the residence of Dr. Bhavani Prasad, his fourth son. Late Appa Rao Garu has four sons and four daughters - the last daughter Man , being one of the unfortunate victims of the Kanishka Air Crash. Ma Krishna, the eldest. Durga Prasad, the third—both of them are in the States. The second son Rammohan is with the Computer India Ltd , New Delhi. Eldest daughter Seethalakshmi is connected with the activities of Sri Vankateswara Temple at Pittsburg. The second daughter Mohana Kumari is married to Sri N Seshadri, Asst Commissioner of Income Tax at Madras. The third daughter Nagamani is married to Sri Kondal Rao (Mrs. A. C. Krishna Rao's Sister's son). Late Appa Rao Garu was a recipient of the Indian Police Medal, and the Fire Services' Medal. He was a pious man of charitable disposition with abundant kindness and generosity. May his soul rest in peace 'the peace that passeth all understanding'

“పిప్ప.... మీ ఆయన తలచుకో వారే కానీ పనులు కావు అన్న ప్రశ్నే లేదు, వెళ్ళి.... అపట్టుదల మీ ఇద్దరి లోనూ జీర్ణించి వుంది”

అన్నగారి ప్రశంసకుమనస్ఫూర్తిగా నవ్వేసింది గాయత్రి.

“అన్నయ్యా,.... నాకిక్కడ ఏమీ తోచడం లేదు.... ఇంటి పట్టున ఎంత పని వున్నా మహిళామండలి, వాటి కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనేదాన్ని. ఇక్కడ ఊరికే కూర్చోవాలంటే”....

“ఓ.... దానికేం.... రేపే గ్రామ సేవికను రమ్మంటాను. ముఖ్య సేవిక ఊళ్ళో లేదు - సెలవులో వెళ్ళినట్టుంది.... గ్రామ సేవిక ద్వారా ఇక్కడి మహిళా మండలి సభ్యులను కలుసుకొని, వారు నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలు చూచి వీలుంటే సలహా లివ్వ.... నీ దగ్గర నుండి ఇక్కడ మహిళలు నేర్చుకోవాల్సిన దెంతయినా వుంది.”

ఆ మాటతో గాయత్రికి ఏనుగెక్కినంత సంతోషంబరమైంది. “తప్పకుండా అలాగే కానీ అన్నయ్యా” - అంది ఊహ లోకాల్లో విహరిస్తూ.

6

మరుదినం ఉదయం పడకొండు పన్నెండు మధ్య.... తలుపు మీద నన్నగా చప్పుడైతే “ఎవరూ” అంటూ తడి చేయి కొంగుకు తుడుచు కొంటూ ముందు గదిలోకి వచ్చింది జానకి.

ప్రింటెడ్ గ్రీన్ కాలిసింథ్ చీరా మేవింగ్ బ్లాజు ధరించిన పాతిక సంవత్సరాల యువతి గుమ్మంలో నుంచొని వుంది. సామాన్యమైన ఒడ్డు. పొడుగూ.

వామన బాయలో, పెద్ద అకరణీయంగా లేక పోయినా వస్త్ర ధారణ అలంకరణ వల్ల మరోసారి చూడాలన్నం చేట్టుగా వుంది.

రెండు చేతులు జోడించి “నమస్కారం - నాపేరు సౌదామిని. ఇక్కడ గ్రామ సేవికగా వుంటున్నాను.... డాక్టరు గారు మిమ్మల్ని కలుసుకోమన్నారు” అంది ఆ అమ్మాయి....

ప్రతి నమస్కారం చేసి “లోపలికి రండి” అని ఆహ్వానించి ఓ కుర్చీ చూపించి “కూర్చోండి. మీరు కలుసుకోవాలనుకొంటున్న వారిని పంపిస్తాను” అంది జానకి.

లోపల గదిలో పడుకొని ఏదో పత్రిక తిరగ వేస్తున్న గాయత్రి “ఎవరూ” అంటూ ఇవతలికి వచ్చింది.

“సౌదామిని ఇక్కడ గ్రామ సేవిక, డాక్టరు పంపించారట.”

“వీరు డాక్టరుగారి చెల్లెలు గాయత్రి దేవి గారు” పరస్పరం పరిచయం చేసింది జానకి.

సౌదామిని లేచి చేతులు జోడించింది.

“ఏమిటీ, మీ ముఖ్య సేవిక రాలేదా ఇంకా”? కాస్త దర్పంగా ప్రశ్నించింది గాయత్రి ఓ కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

“లేదండీ.... బహుశా రేపు ఎల్లండి లో ఈ వూరు రావచ్చు” వినయంగా బదులిచ్చింది సౌదామిని.

“ఇక్కడ.... మీ ఆధ్వర్యంలో ఏవో మహిళా మండలి కార్యక్రమాలు ముమ్మరంగా సాగుతున్నాయని అన్నయ్య చెప్పారు చూద్దామని”

(ఇంకా వుంది

సామెతల సంగీతం
ప్రేక్షకులకు పరనశం

లనె-కాన్సెప్ట్
వైస్-కాన్సెప్ట్

వైస్-కాన్సెప్ట్
లనె-కాన్సెప్ట్

JAGATI Telugu Monthly Vol. 33 - No. 387 - Oct 88
 Edited, Printed and Published by N. R. Chendur at
 MANASA PRESS, 2 Kutchery Road, Madras-600 004
 Phone. 7 6 6 9 7